

S I's

Serwis Informacyjny Solidarności

nr 5 - październik '88

I. KRONIKA

25.IX. Górny Śląsk. Górnicy KWK "Sośnica" w Gliwicach do uczestników spotkania "okrągłego stołu" /list otwarty podpisały 43 osoby/:

"My-górnicy kopalni "Sośnica" w Gliwicach" zwracamy się do uczestników dyskusji z apelem o pełne wykorzystanie historycznej szansy, jaka stanęła przed naszym krajem. Po ośmiu latach od obudzenia naszych aspiracji, marzeń i dążeń przez "Solidarność" - wytworzyła się sytuacja, w której można mieć nadzieję na realne zmiany. Szansy tej nie wolno zaprzepaścić. /.../

- żądamy relegalizacji NSZZ "Solidarność" - związek ten był i pozostanie nadal naszym związkiem,
- żądamy takich zmian politycznych, aby umożliwić legalne działanie opozycji.

Spełnienie obu tych podstawowych żądań utworzy warunki do prawdziwej kontroli stanu gospodarki. Uwiarygodni to nowe programy i reformy - pozwoli społeczeństwu odzyskać wiarę w sens rzetelnej i uczciwej pracy.

Nie zadowolili nas pozorne działania, nie damy wiary wszelkim próbom manipulacji ani grze na zwłokę. Jesteśmy gotowi bronić racji przedłożonych przez naszego przedstawiciela Lecha Wałęsę. Polska jest nasza - chcemy w niej pracować, lepiej i godniej żyć."

Podobne listy - dotyczące przewidywanych rozmów /adresowane do przewodniczącego związku/ - wystosowali w początkach października:

- Rolnicy z Ziemi Zamojskiej /podpisany przez 11 osób/:

"W wyniku spotkania zarządu duszpasterstwa rolników, świata pracy oraz NSZZ RI "S" Ziemi Zamojskiej udzielamy pełnego poparcia Lechowi Wałęsę podczas obrad okrągłego stołu. Domagamy się również obecności rzeczników związku podczas obrad oraz transmisji w TV i radio."

- Pracownicy Huty Szkła w Wyszku /podpisany przez 294 osoby/ i Wyszowskich Zakładów Zespołów Napędowych /podpisały 532 osoby/:

"W związku z zaistniałą sytuacją, jaka urzeczywistniła się w ostatnich miesiącach br. czujemy się zobowiązani przekazać nasze poglądy w zakresie istotnych dla nas nurtów życia społecznego, politycznego i gospodarczego. Problemy te, mamy nadzieję, będą rozwiązane w następstwie obrad okrągłego stołu.

I. W zakresie społecznym:

1/ żądamy pluralizmu związkowego, w tym prawa dla NSZZ "S" do legalnej działalności,

2/ domagamy się dostępu do środków masowego przekazu dla ludzi reprezentujących wszelkie mające poparcie w społeczeństwie interesy - zgodnie z zasadą społecznej własności środków masowego przekazu,

3/ oświadczamy się za zniesieniem przywilejów przyznawanych głównie dla administracji państwowej i partyjnej, np.: zniesieniem asygnat, sklepów dla uprzywilejowanych, wysokich bezzwrotnych pożyczek,

4/ domagamy się autentycznego służenia i ochrony społeczeństwa ze strony organów ścigania.

II. W zakresie politycznym:

1/ domagamy się wykończenia naturalnych sił politycznych w kraju, nieskrępowanych działaniem monopolu władzy politycznej. Siły te powinny mieć odzwierciedlenie w reprezentacji sejmowej. Naturalnie liczba posłów poszczególnych ugrupowań zależy musi od społecznego poparcia,

2/ domagamy się ograniczenia działalności cenzury do niezbędnego minimum zabezpieczającego interesy społeczeństwa,

3/ domagamy się zmian w Konstytucji PRL w zakresie ustanawiającym monopol władzy politycznej w kraju,

4/ domagamy się zmian w ordynacji wyborczej do Sejmu, opracowanych z udziałem podstawowych środowisk niezależnych.

III. W zakresie gospodarczym:

- 1/ onowiadamy się za zmianami mającymi na celu pobudzenie inicjatywy społecznej, co nastąpi poprzez stworzenie jednakowych warunków dla rozwoju sektora prywatnego, spółdzielczego i państwowego,
- 2/ opowiadamy się za wprowadzeniem wolności gospodarczej, czyli prawa każdego do zakładania przedsiębiorstwa i poddania się prawom rynku,
- 3/ opowiadamy się za zmianami dotyczącymi mianowania dyrektorów w zakładach pracy. Wybór ten nie może być zależny od aparatu partyjnego, lecz jedynie od aparatu gospodarczego i rad przedstawicielskich zakładów,
- 4/ opowiadamy się za likwidacją systemu nakazowo-rozdzielczego, który powoduje bierność i brak prawdziwych inicjatyw w działalności gospodarczej.
- 5/ opowiadamy się za wyłączeniem gospodarki narodowej spod nomenklatury.

2.X. Leśna Podlaska. Przesłanie uczestników rekolekcji ekumenicznych "Ku pojednaniu przez wiarę":

"Spotykamy się od kilku lat na rekolekcjach "Ku pojednaniu przez wiarę", organizowanych przez środowiska katolickie Białej Podlaskiej w sanktuarium Matki Bożej Leśniańskiej.

Jesteśmy przekonani, że na mocy prawa Bożego każdy człowiek i naród powinien wyrażać swoją podmiotowość przez realizowanie potrzeb religijnych, kulturowych i politycznych, ale nie kosztem innego człowieka i narodu.

Stąd, z ziemi podlaskiej, szczególnie doświadczonej podziałami religijnymi i narodowościowymi, w rocznicę Millemium Chrztu Rusi Kijowskiej zwracamy się do ludzi dobrej woli w sprawach według nas ważnych dla tego, by pojednanie religijne i narodowościowe miało konkretny wymiar. Uważamy, że niezbędne jest:

1. Umożliwienie mniejszościom narodowym - białoruskiej, litewskiej, ukraińskiej - stworzenie własnego szkolnictwa z ojczystym językiem wykładowym.
2. Wprowadzenie do podręczników szkolnych wiedzy o historii i kulturze Białorusi, Litwy, Ukrainy oraz życia kulturalnym mniejszości tych narodów żyjących w Polsce.
3. Powołanie instytucji gwarantujących swobodny rozwój kultury duchowej i materialnej, a w szczególności: instytutów badawczych, muzeów, archiwów i wydawnictw.
4. Stworzenie odrębnych narodowościowych fundacji na rzecz ratowania zabytków kultury materialnej /cerkwi, cmentarzy, zabytków architektury wiejskiej/.
5. Zapewnienie opieku duszpasterskiej dla wiernych Białorusinów, Litwinów, Ukraińców.
6. Upowszechnianie wiedzy na temat mniejszości narodowych w seminariach duchownych i wśród księży rzymsko-katolickich.
7. Nadanie statusu prawnego Ukraińskiemu Kościołowi Katolickiemu w PRL, łącznie z erygowaniem biskupstwa grecko-katolickiego i otworzenie seminarium duchownego w Przemyślu.
8. Wspieranie działań zmierzających do przywrócenia autokefalii prawosławnej Cerkwi Ukraińskiej na Ukrainie /zlikwidowanej w 1926 r./ oraz legalizacji Ukraińskiego Kościoła Katolickiego /zlikwidowany w 1946 r. we Lwowie/.
9. Upowszechnienie prawdy o metropolicie Andrzeju Szeptyckim i popieranie działań na rzecz jego beatyfikacji.
10. Przywrócenie autokefalii prawosławnej Cerkwi Białoruskiej na Białorusi /zlikwidowanej w 1926 r./ oraz niesienie pomocy białoruskim katolikom na Białorusi i w Polsce.
11. Zapewnienie Białorusinom i Ukraińcom należącym do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego prawa do własnych języków narodowych i tradycji kulturalnej.
12. Stworzenie warunków do powrotu na ojczyste ziemie dla Ukraińców bezprawnie wysiedlonych w roku 1947 oraz rekompensata za utracony majątek.
13. Przyznanie takich samych praw dla mniejszości polskiej żyjącej na Białorusi, Litwie i Ukrainie.
14. Solidaryzujemy się z listem otwartym naukowców - przedstawicieli mniejszości narodowych - skierowanym do Lecha Wałęsy i "sześćdziesiątki"

przed obradami okrągłego stołu."

7.X. Górny Śląsk. Spotkanie zespołu wydelegowanego przez Tymczasową Krajową Komisję Górnictwa NSZZ "S" do prowadzenia negocjacji na temat postulatów strajkujących górników. Omówiono problemy dotyczące koordynacji prac sześciu zespołów negocjujących NSZZ "Solidarność" oraz specyficzne problemy górnictwa w oparciu o Porozumienie Jastrzębskie z 1980 r. Postawiono, że miejsce negocjacji powinno być wspólne dla wszystkich zespołów. Zespół zwraca się z prośbą o współpracę do specjalistów z następujących dziedzin: górnictwa, ochrony pracy, prawa pracy, ekologii, medycyny. Prace zespołu koordynuje Jan Andrzej Górny. Prace techniczne i informacje powierzono Jarosławowi Szczepańskiemu. Następną spotkanie Zespołu odbędzie się 13.X.88 o godz. 11,00 w siedzibie Warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej przy ul. Kopernika 34. Z Zespołem można utrzymywać kontakt poprzez:

Grzegorz Stawskiego, Żory, Osiedle Piotrowskiego 14¹ m 5, tel. 836-43949
Jana Lityńskiego, Warszawa, ul. Filtrowa 61 m 45, tel. 250 229

Marka A. Kowickiego, Warszawa, ul. Żwirki i Wigury 51 m 74, tel. 23 46 32
Jarosław Szczepański, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121 m 31, tel. 21 9612.

7-9.X. Rabka. Odbył się ogólnopolski zjazd WiP-u. Ustalono, że w imieniu ruchu oficjalne stanowisko w różnych sprawach zajmować mogą tylko osoby upoważnione przez zebranie ogólnopolskie. Wziano oświadczenie:

"My, uczestnicy ruchu WiP w Rabce po raz kolejny żądamy zaprzestania budowy elektrowni jądrowej w Żarnowcu i następnych elektrowni w Kłempiezu i Dzierżowie oraz budowy instalacji do symulowania katastrof atomowych w Instytucie Badań Jądrowych w Świerku. W sytuacji gdy większość rozwiniętych krajów wstrzymuje lub rezygnuje z energetyki jądrowej ze względu na rosnące koszty, trudności techniczne i nierozwiązany problem odpadów radioaktywnych, państwa bloku wschodniego, w tym Polska, upożytkowuje forsują jej rozwój. Z olbrzymich środków przeznaczonych na sikonnie atomowe można wyoszczędzić wszystkie istniejące elektrownie węglowe w urządzenia oczyszczające. Uważamy, że jest w pełni możliwe zapewnienie krajowi energii dzięki unowocześnieniu gospodarki, oszczędnościom i alternatywnym źródłom energii.

Rabka, 9.X.1988

8.X. Warszawa. Sygnatariusze Komitetu Helsińskiego w Polsce wydali oświadczenie w sprawie ustawy o związkach zawodowych. Pismo, podpisane przez członków Komitetu, przesłano do Sejmu PRL:

"8 października br. upływa okres 6 lat od uchwalenia przez Sejm PRL ustawy o związkach zawodowych.

Mocą tej ustawy zdelegalizowane zostały wszystkie działające w Polsce do dnia 13 grudnia 1981 r. związki zawodowe. Mimo zapowiedzi ustawodawcy wprowadzenia w zakładach pracy pluralizmu związkowego, do chwili obecnej nie została podjęta przez Radę Państwa uchwała dopuszczająca tworzenie w poszczególnych zakładach więcej niż jednej organizacji związkowej. Ten stan rzeczy koliduje z przyjętymi przez Polskę zobowiązaniami międzynarodowymi, w szczególności z ratyfikowaną przez PRL konwencją nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy.

W następstwie zmian dokonanych w prawie związkowym bez przewidzianej w porozumieniu gdańskim konsultacji z autentycznym ruchem związkowym, ograniczona została w Polsce wolność zrzeszania się pracowników w formach swobodnie przez nich obranych. Przepis art. 12 ustawy o związkach zawodowych wykluczył możliwość jednoczenia się ludzi pracy w ramach powozecznego związku ogólnokrajowego i działania w strukturach regionalnych. Niejasna redakcja art. 19 ust. 1 ustawy i restrykcyjna wykładnia tego przepisu przez Radę Państwa stworzyła istotne ograniczenie samorządności związkowej w kwestii wyboru nazwy związku.

Ustawa o związkach zawodowych wprowadziła trudne do pokonania przeszkody w korzystaniu przez pracowników z prawa do strajku i ograniczyła kraj osób uprawnionych do wykonywania w tej formie praw związkowych. Ustawa nie zagwarantowała pracownikom w sposób wyraźny prawa do proklamowania strajku w obronie praw i swobód związkowych, co w 1988 r. dało władzy partyjno-rząd-

dowej pretekst do traktowania strajków mających na celu przywrócenie pluralizmu związkowego jako strajków "politycznych". Strajki solidarnościowe, stanowiące w historii ruchu związkowego skuteczny środek obrony świata pracy przed wyzyskiem, zostały w ustawie z 8 października 1982 r. całkowicie wyłączone.

Swobodę wykonywania działalności związkowej ograniczyły poważnie postanowienia o charakterze represyjnym przeciw działaczom związkowym, zawarte w art.54. Dotkliwą luką w ustawie jest pozbawienie ochrony przed zwolnieniami z pracy członków komitetów założycielskich. Wskutek tego braku pracownicy występujący w latach 1986-1988 z wnioskami o założenie "Solidarności" w zakładach pracy byli przez kierowników tych zakładów szykanowani, zwalniani z pracy i dyskryminowani przy podejmowaniu nowego zatrudnienia.

Utrzymująca się niezgodność ustawy związkowej z normami międzynarodowymi i Konstytucją PRL, która przewidziała w art.84 wolność zrzeszania się w związkach zawodowych w ramach obowiązującego ustroju i porządku prawnego, jest zarzewiem ciągłych niepokojów społecznych i główną przyczyną do osągnięcia porozumienia narodowego. Polskie ustawodawstwo związkowe znajduje się od 1982 r. w centrum ustawicznej krytyki na forum Międzynarodowej Organizacji Pracy. Obniża to prestiż naszego kraju w świecie i szkodzi stosunkom Polski z partnerami zagranicznymi.

Dla przywrócenia państwu polskiemu właściwego miejsca w międzynarodowej wspólnocie i zagwarantowania obywatelom PRL swobód związkowych, konieczne jest bezwzględne uzgodnienie treści ustawy o związkach zawodowych z ratyfikowanymi przez Polskę normami międzynarodowymi. Sprawą palącą jest wykonanie przez Radę Państwa delegacji z art.60 ust.3 ustawy i uchylenie stanu zawieszenia pluralizmu związkowego w zakładach pracy. Przewlekanie tego stanu rzeczy godzi nie tylko w zobowiązania międzynarodowe Polski, lecz jest też przejawem nieposzanowania przez władzę własnych praw, w szczególności przepisów art.11 i art.37 ustawy związkowej, w których przewidziano możliwość działania w każdym zakładzie pracy - po okresie przejściowym - więcej niż jednej organizacji związkowej. W praworządym państwie prawa wiążą nie tylko rządzących, do których są adresowane, ale także, a nawet przede wszystkim tych, którzy te prawa stanowią." Komitet Helsiński w Polsce: Piotr Ł.J. Andrzejewski, Warszawa, ul. Wilcza 5 m 13 /adres dla korespondencji/, Halina Bortnowska-Dąbrowska, Jerzy Ciemniowski, Janusz Grzelak, Jarosław Kaczyński, Marek A. Nowicki, Jan Rosner, Stefan Starczewski, Andrzej Stelmachowski, Zofia Wasilkowska, Janna Zakrzewska, Tadeusz Zieliński.

10.X. Warszawa. Oświadczenie Janusza Onyszkiewiczza:

"W związku z oświadczeniem rzecznika prasowego MSZ, dotyczącym mego wystąpienia w Kongresie USA, pragnę oświadczyć, co następuje:

Prawa człowieka nie są sprawą wewnętrzną każdego państwa. W przeciwnym wypadku nikt nie miałby prawa potępiania apartheidu w Afryce Pd., dyktatury gen. Pinocheta w Chile czy rządów Pol-Pota w Kambudży. Prawa człowieka to sprawa wszystkich. To także sprawa rządów, które w Akcie Końcowym z Helsinek zobowiązały się do ich przestrzegania i parlamentów, które te umowy ratyfikowały.

Stany Zjednoczone są obok Polski sygnatariuszem umów w Helsinkach, mają więc pełne prawo interesować się sprawą praw człowieka w Polsce.

Mając to na uwadze skorzystałem z zaproszenia Komisji Helsińskiej Kongresu USA i dnia 23 września złożyłem w tej Komisji oświadczenie, w którym podnosiłem nieprzestrzeżenie przez rząd PRL rozlicznych praw zagwarantowanych umowami międzynarodowymi, a następnie odpowiedziałem na kilka pytań.

Angielskie słowo "hearing", określające wystąpienia osób przed taką komisją, nie ma nic wspólnego z potocznym rozumieniem polskiego terminu "przesłuchanie".

Podnosząc te sprawy działałem na rzecz interesów polskiego społeczeństwa i polskiego świata pracy, który jak dotąd nie może korzystać z przysługujących mu wolności związkowych.

Jest szlachetne, że wysuwając wobec mnie zarzuty nie usiłuje się w ogóle podać choć jednego fragmentu mego wystąpienia.

Domagam się więc opublikowania w środkach masowego przekazu jego pełnego

tekstu, a także pytań i odpowiedzi. Polskie społeczeństwo będzie mogło wtedy ocenić bezzasadność zarzutów i dopiero wtedy okaże się, kto czym interesem służy.

Tekst mojego oświadczenia łatwo uzyskać. Składałem je bowiem publicznie w obecności korespondentów polskiej prasy oficjalnej, którzy zarejestrowali je na taśmach magnetofonów."

Janusz Onyszkiewicz

Warszawa. W kościele w Podkowie Leśnej zorganizowano wystawę poświęconą Czechosłowacji w 1968 r. Ekspozycję udostępnia się zwiedzającym w poniedziałki i środy 10,00-13,00, soboty 18,30-21,00, niedziele 10,30-13,00.

10.X. Górny Śląsk. Oświadczenie grupy śląskich górników zwolnionych z pracy za udział w sierpniowych strajkach:

"Kraj nasz przeżywa głęboki kryzys. Sytuacja w jakiej znajduje się polskie społeczeństwo oraz polska gospodarka wymaga zmian natychmiastowych i głębokich. O konieczności tych zmian przekonani są wszyscy czujący się autentycznie synami tej ziemi. Synami tej ziemi czujemy się również my, śląscy górnicy. I dlatego:

- przejęci tą sytuacją
- rozumiejąc potrzebę tych zmian
- widząc odrętwienie władzy

powieździeliśmy, najgłośniejszy jak tylko byliśmy w stanie: **RATUJMY SIĘ!**
Powieździeliśmy to - strajkując!

Apel nasz zaowocował faktami, które napawają optymizmem. Narodziła się idea OKRĄGŁEGO STOJU, przy którym władza oraz niezależni przedstawiciele polskiego społeczeństwa poszukiwać będą skutecznego i realnego rozwiązania problemu wobec którego stanęli Polacy.

Apel nasz pociągnął za sobą również skutki bolesne i niepożądane. Obywatelska w spojęj istocie postawa śląskich górników spotkała się z represjami. Były one różne i było ich wiele. Niektóre trwają nadal. Najboleśniej za nich są zwolnienia z pracy.

Sygnatariusze niniejszego oświadczenia, zebrani w śląskim sanktuarium Maryjnym, doświadczyli tego osobiście. Zostali brutalnie wyrzuceni z pracy. Jest ich stu piętnastu.

Nie sposób pogodzić się z krzywdą, która nam wyrządzono. Oświadczamy, że grupa nasza sięgnie po każdy pokojowy sposób publicznego protestu, aby wrócić z powrotem do pracy. Wrócić do pracy z zachowaniem tej ciągłości oraz wszystkich skutków, jakie ciągłość ta za sobą pociąga. Pamiętać będziemy również o naszych kolegach, którzy podjęli już pracę, lecz na warunkach represyjnych, to znaczy ciągłości tej zostali pozbawieni."

Oświadczenie Grupy 115

Oświadczenie to kierujemy w pierwszym rzędzie do: Przewodniczącego NSZZ "S" Związku, którego jesteśmy członkami - Lecha Wałęsy; Prymasa Polski, Kardynała Józefa Glempa; Prezesa Rady Ministrów ORL, Mieczysława F. Rakowskiego.

11.X. Jastrzębie. M.K. NSZZ "Solidarność"-Jastrzębie wydała oświadczenie:

"W ostatnim okresie widoczne jest duże niezadowolenie wśród załóg kopalń i zakładów górniczych strajkujących w sierpniu 88 r. spowodowane jest to napaściwą propagandą w środkach masowego przekazu. Podsyca się nastroje szkalujące i obrażające górników i związek NSZZ "S". Oficjalna polityka Związku kierowanego przez Lecha Wałęsę nacechowana jest wielką troską o sprawę kraju. Lech Wałęsa, KKW i reprezentacja górników w MK NSZZ "S" pragnie do okrągłego stołu przystąpić bez zadrażnień i konfliktów. Zwracamy się do górników, żeby w tym ważnym dla nas wszystkich okresie powodować aby obrady odbyły się w atmosferze spokoju. Nie możemy dopuścić aby wina za ewentualne niepowodzenie obrad spadła na związek. Wszelkie poczynania, które mogłyby zakłócić tok dialogu powinny być konsultowane ze strukturami związkowymi."

11.I. Warszawa. Oświadczenie:

"Zebrani w dniu 11 października przedstawiciele Federacji WSN-"Wyzwolenie", Grupy Politycznej "Niezawisłość", Grupy Politycznej "Samostanowie-

nie", Konfederacji Polskiej Niepodległej, Liberalno-Demokratycznej Partii "Niepodległość", Polskiej Partii Socjalistycznej, Solidarności Walczącej, Unii Demokratów "Baza":

1. Wyrażają wolę doprowadzenia do integracji całej niepodległościowej opozycji politycznej. W tym celu powołuje się Komisję Przygotowawczą mającą za zadanie opracowanie zasad i form współpracy oraz podejmowanie odpowiednich czynności. W skład Komisji Przygotowawczej wchodzi: Krzysztof Król /KPN/, Andrzej Lesowski /SW/, Franciszek Milwid /WSN/, Leszek Moczulski /KPN/, Jan Proskura /GP "Sat"/.

Rzecznikiem Komisji Przygotowawczej jest Leszek Moczulski, Warszawa 00-378 ul. Jaracza 3 m 4a, tel. 26 26 39.

2. Zebrani wyrażają pełne poparcie dla odbudowy legalnej działalności NSZZ "Solidarność".

3. W płaszczyźnie politycznej obecnie zasadniczą kwestią jest doprowadzenie do wolnych wyborów, w których Naród wyłoni swe przedstawicielstwo."

Na Uniwersytecie Warszawskim manifestacja rozpoczęła się o godzinie 12.00. Zebranie prowadził Sławomir Górecki, student polonistyki, członek Zarządu NZS na UW. Ogłoszono decyzję ujawnienia Podziemnego Zarządu, który przekształcił się w Tymczasowy Zarząd, liczący 7 osób. Zarząd ten zobowiązał się przedstawić do 15 listopada ordynację wyborczą i następnie przeprowadzić wybory do władz uczelnianych NZS. Powołano Akademickie Biuro Interwencji w składzie: Paweł Piskorski - tel. 33-37-07, Marek Gessel - tel. 17-21-16, Mirosław Jasiński - tel. 25-40-53, Marcin Weller - tel. 31-99-30, Anna Smółka - tel. 36-61-33, Wojciech Stanisławski - tel. 34-76-83, Jędrzej Tracz - tel. 33-71-05, Aleksander Wołicki - 41-26-14, Tomasz Zimny - tel. 42-80-63. W wiecu uczestniczyło 1-1,5 tys. osób. Przyjęto rezolucję:

"My, studenci Uniwersytetu Warszawskiego zebrani na wiecu w dniu 11 października 1988 r. domagamy się szybkiej realizacji następujących postulatów:

1. Relegalizacji Niezależnego Zrzeszenia Studentów,
2. Zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym,
3. Zreformowania szkolenia wojskowego studentów,
4. Zniesienia praktyk robotniczych,
5. Zniesienia zakamflowanego przymusu nauki języka rosyjskiego.

Oczekujemy od władz publicznej odpowiedzi na nasze postulaty. W razie ich zlekceważenia oświadczamy, iż będziemy zmuszeni do organizowania kolejnych akcji protestacyjnych."

W Warszawie wiece odbyły się też na Politechnice (1,5 tys. uczestników), na Akademii Teologii Katolickiej (200 uczestników), w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (700 uczestników), Akademii Medycznej (200 uczestników) i SGGW - AR (200 uczestników). W AM i SGGW prowadzono w czasie wiecu zapisy do NZS-u. Na AM do NZS-u wstąpiły 64 osoby, na SGGW - 80 osób.

Na Uniwersytecie Gdańskim w wiecu uczestniczyło ponad 1,5 tys. Przemawiał m.in. rektor uczelni, popierając postulat legalizacji NZS-u.

Na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu w wiecu uczestniczyło ok. 1,5 tys. osób. Przemawiał m.in. Janusz Paźubiński.

Na Politechnice Gdańskiej w wiecu uczestniczyło ok. 1,5 tysiąca osób.

We Wrocławiu wiece odbyły się na uniwersytecie i w Akademii Rolniczej. Na UWr. w manifestacji uczestniczyło ok. 1,2 tys. osób. Przemawiał m.in. Władysław Frasyniuk. Uchwalono rezolucję popierającą Lecha Wałęsę i Frasyniuka w rozmowach z władzami:

"My, studenci zebrani na wiecu NZS Uniwersytetu Wrocławskiego wyrażamy pełne poparcie dla Przewodniczącego Lecha Wałęsy i Przewodniczącego NSZZ "S" Dolny Śląsk Władysława Frasyniuka w rozmowach okrągłego stołu. Uważamy,

że podstawowym warunkiem rzeczywistych zmian w Polsce jest wprowadzenie pluralizmu politycznego, społecznego i ekonomicznego. Domagamy się relegalizacji NSZZ "S" i NZS."

Działania jawne podjął Zarząd Uniwersytecki NZS w składzie: Tomasz Kuntke, Grzegorz Schetyński, Radosław Sidorowicz, Dariusz Duda, Marcin Kalita, Jacek Protasiewicz, Roman Kowalczyk.

Na Uniwersytecie Śląskim w wieceu uczestniczyło ok. 300 osób. Zawiązał się komitet organizacyjny NZS w 6-osobowym składzie. Przemawiał m.in. pełnomocnik rektora ds. studenckich, który poparł żądania pluralizmu organizacyjnego. Przyłączył się także do protestów przeciwko wydawaniu służbie bezpieczeństwa teczek personalnych studentów US.

Lublin. O godz. 15,00 odbył się wspólny wiec dla UMCS, EUL, Akademii Medycznej, Akademii Rolniczej i Politechniki. W wieceu uczestniczyło ok. 1000 osób.

W Krakowie w wiecech na AGH i WSP uczestniczyło po ok. 800 osób. Po wieceu na uniwersytecie zebrani przemawierowali pod budynkiem studium wojskowego. W przemówieniu uczestniczyło ok. 300 osób. Hasłem był bojkot zajęć wojskowych. Studenci odbywający tego dnia szkolenie wojskowe wyszli z zajęć i przepięli się do manifestantów. Odbył się kolejny wiec, tym razem o charakterze happeningowym. Od 13.X. przed budynkiem studium wojskowego zaczęto organizować pikety. Pierwszego dnia, tj. właśnie 13.X., ok. 90% studentów zbojkotowało zajęcia, które w tej sytuacji w ogóle się nie odbyły. Na 14 trwa także bojkot zajęć z ekonomii politycznej i nauk politycznych. Studenci domagają się prawa do swobodnego wyboru tych przedmiotów.

W Toruniu odbył się wiec na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Trwał od 12,45 do 14,30. Organizatorami byli rektor i samorząd studencki. Uczestniczyło ok. 1,2 tys. osób. Żądano relegalizacji NZS-u i zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym. Wystosowano dwa petycje do władz, domagające się spełnienia tych wymagań. W czasie wieceu podpisano listy członkowską NZS-u, wstępnie 260 osób. Do 13.X. NZS na UMK liczył już 400 członków.

13.X. odbył się wiec na Uniwersytecie Łódzkim /przed stołową w opiedlu ul. Śmiełkiń, godz. 16,00/. Uczestniczyło w nim 400-500 osób. Przemawiali m.in. przedstawiciele NZS /Andrzej Jesionowski i Krzysztof Budek/, "Solidarność" /przed Miśkowskiego z UL oraz Paweł Lipski z RW/ oraz WiP-u /Krzysztof Skiba/.

12.X. Gdańsk. Lech Wałęsa spotkał się z Johnem Whiteheadem.

11.X. Warszawa. Uczestnicy, doradcy i eksperci strony społecznej "Stołu Górniczego" stwierdzają, że:

"W dalszym ciągu zrehabilitowani są górnicy, którzy uczestniczyli w strajkach sierpniowych 88. 116 osób nie pracuje z powodu odmowy przywrócenia do pracy, 24 osoby podjęły pracę tymczasowo, oczekując na przywrócenie do pracy. Najbardziej te osoby odwołali się do sądów pracy.

Kilka dziesiątów osób przeniesiono na garście stanowiska pracy, pozostawiając części dotychczasowych zarobków.

Kontynuowane są śledztwa przeciwko 32 osobom uznany za organizatorów strajków. 18 osób otrzymało powołania do wojska.

Wznowiono tam regularną antygórnictwa kampania prasowa.

Uważamy, że jest to kontynuacja działań prowadzonych od lat przeciwko pracownikom górniczym. Górnicy są zmuszani do pracy w czasie wojny, w półfaudalnej zależności od demora, w warunkach zagrażających zdrowiu i życiu. Była to bezpodstawnie przyczyna górniczych strajków. Stanowisko władz górniczych podczas strajków wykazało, że w obronie swych interesów lekceważą one zupełnie zarówno interesy górników, jak i interesy całego kraju.

W związku ze zbliżającymi się obradami "okrągłego stołu" stwierdzamy, że powinny się one odbyć w warunkach równości stron i ich dobrej woli. Dlatego domagamy się cofnięcia reformy i omawianie spraw górniczych w warunkach "okrągłego stołu" w kontakcie z innymi zsołami problemowymi w miejscu i warunkach, w których te zespoły będą obradowały."

13.X. Warszawa. W siedzibie warszawskiego KIK-u John Whitehead spotkał się z działaczami katolickimi i doradcami "Solidarności". W godzinnym spotkaniu uczestniczyli: Andrzej Stelmachowski, Tadeusz Mazowiecki, Andrzej Wielowiejski, Stanisław Jatek, Wojciech Sawicki, Jacek Moskwa oraz Bronisław Geremek. John Whitehead stwierdził, że USA będą w stanie pomóc Polsce materialnie, jeśli okaże się, że reformy są poważne i daleko idące.

13.X. Nowa Huta. W tym dniu przypada 6. rocznica śmierci Bogdana Włosika, zamordowanego przez SB w czasie demonstracji. O godz. 12.00 komitet organizacyjny KM HiL złożył wieniec na grobie Włosika na cmentarzu w Grebałowie.

O godzinie 18.00 odbyła się msza w nowohuckiej "Arce", celebrowana przez ks. biskupa Kazimierza Górnego. W mszy uczestniczyło ok. 8 tys. osób. Po zakończeniu nabożeństwa członkowie Federacji Młodzieży Walczącej w miejscu, gdzie Włosik został zamordowany, wkopali w ziemię drewniany krzyż, pod którym zaczęto składać kwiaty i znicze. Przemawiali przedstawiciele FMW, KPN i komitetu organizacyjnego "Solidarności" w KM HiL. Żądano zwolnienia więźniów politycznych, wprowadzenia reformy gospodarczej, w której "pasa będzie zaczął rząd, a nie społeczeństwo" oraz legalizacji "Solidarności". Spod krzyża ruszył pochód, który przeszedł głównymi ulicami Nowej Huty. Liczył 2-3 tys. osób. Milicja nie ingerowała i po przebyciu ok. 5 km manifestacja rozwiązała się samodzielnie. Mieszkańcy Nowej Huty przyjeźli demonstrantom bardzo przyjaźnie: przechodnie przyłączali się do pochodu, zatrzymywały się autobusy i tramwaje, atmosferę dobrze charakteryzuje skandowane hasło: "Wolne miasto Nowa Huta".

II. RUCH WENIATRZWIĄZKOWY

21-IX. - 7.X. Lublin. 21. IX. w Zakładach Metalurgicznych "Lublin" /nazywane w Lublinie "Ursusem"/ na zebraniu założycielskim NSZZ "Solidarności" powołano Komitet Założycielski: Marian Jacek Pirkowski, Zygmunt Naumiuk, Andrzej Marek, Sławomir Kabaza, Adam Maciąg, Andrzej Urbanek, Leszek Szatkowski, Zbigniew Urban, Artur Maryna, Henryk Dębski, Wacław Bolesławski, Ryszard Wiśniewski, Czesław Gorczyński, Janusz Jaworski, Eugeniusz Kaczor. 25. IX. uchwalono statut, a 7.X. złożono wniosek o rejestrację związku. Do 7.X. zebrano 354 deklaracje członkowskie.

23. IX. Warszawa. Taką datę nosi List popierający Lecha Wałęsę i żądający legalizacji "Solidarności". Do 8.X. zebrano pod nim 225 podpisów osób reprezentujących różne środowiska inteligentkie (dziennikarze, pracownicy wydawnictw, lekarze, nauczyciele).

29. IX. - 10.X. Toruń. W Zakładach "Apator" powołano Komitet Założycielski "Solidarności". Zbierane są deklaracje związkowe. Ponad 300 osób podpisało list popierający Lecha Wałęsę. 10.X. Komitet Założycielski złożył dyrekcyjny list zawierający 13 postulatów. Związkowcy domagają się m.in., aby "przekazać na rzecz budżetu WRN 60% podatku z ogólnej sumy, naliczanej w "Apatorze", z przeznaczeniem na budowę obiektów służby zdrowia, oświaty, na ochronę środowiska i budownictwo mieszkaniowe w regionie toruńskim. Jednocześnie zobowiązujemy radnych naszego zakładu do szczególnego badania, czy kwoty obecnie będące w dyspozycji WRN i MRN nie są marnotrawione."

6.X. Toruń. W węzle Polskich Kolei Państwowych powstał Komitet Organizacyjny "Solidarności".

29. IX. Warszawa - URSUS. Na Ogólnym Zebraniu Delegatów dyrektor "Ursusa" poinformował, że - w związku z poręczeniem Rady Pracowniczej - przywrócił do pracy Marka Jarosińskiego, Henryka Tachasiuka i Mariusza Szuleckiego, zwolnionych dyscyplinarnie za sierpniową próbę zorganizowania strajku.

Oświadczenie przywróconych do pracy, datowane 3.X.:

Po strajku 22 sierpnia br. w ZM "Ursus" zostaliśmy dyscyplinarnie zwolnieni za, jak głosi treść zwolnienia: "ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych, polegające na namawianiu, organizowaniu i podburzaniu". Jak było naprawdę sami dobrze wiecie. Gdyby nie sierpniowe strajki, zdecydowana postawa górników na Śląsku i stoczniowców na Pomorzu, do dzisiejszego dnia przedstawiano by nam w TV, że II etap jest wspaniale realizowany, a rząd zasługuje na oklaski. Przecież jeszcze w lipcu Sejm udzielił rządowi absolutorium, nie dojrzał jego nieudolności i niekompetencji. W dwa miesiące później otworzyły się Sejmowi oczy. To strajki dokonały cudu uleczenia ślepoty posłów. Cały rząd podał się do dymisji, czego nie było przez ponad 40 lat istnienia PRL-u. Przyznano tym samym raczej strejkującym górnikom, stoczniowcom i robotnikom w innych zakładach. Teraz konsekwentnie trzeba przywrócić do pracy niesłusznie wyrzuczonych, którzy pomogli uruchomić procesy przemian. Cofnięcie i zaniechanie represji za sierpniowe strajki wygładzi kandy "okrągłego stołu" - z takim przekonaniem przyjęliśmy decyzję Dyrektora Z.P.C. "Ursus" o przywróceniu nas do pracy. Strajki, w tym także strajk w Ursusie, wyrosły z dotychczasowej bezczynności władz, z niepokoju że jest coraz gorzej i że nic nie zapowiada zmian na lepsze, tym samym nie były one przestępstwem.

Na zakończenie pragniemy podziękować tym wszystkim, którzy występowali w naszej obronie biorąc udział w wiecach, podpisując petycje i przekazując pieniądze dla wyrzuczonych z pracy u nas i w całym kraju. W szczególności dziękujemy naszym kolegom z warsztatów pracy na Z-dzie PLB, PLS, PR i Nowej Odlewni. Dziękujemy Radzie Pracowniczej ZM "Ursus" i delegatom na Ogólne Zebranie Śemorządu za podjęcie tematu naszego wyrzucenia z pracy.

W ten sposób trwa nasza "Solidarność", którą bezskutecznie próbowano zniszczyć przez ostatnie 8 lat.

Marek Jarosiński
Mariusz Szulecki
Henryk Tachasiuk

29.IX. Gorzów. Odbyło się zebranie założycielskie NSZZ "S" pracowników Spółdzielni Mieszkaniowej "Górczyn". Komitet Założycielski /liczący 29 osób/ złożył 5.X. wniosek o rejestrację.

29.IX. Sąd Wojewódzki oddalił wniosek Komitetu Założycielskiego "Comadu" o rejestrację związku. Oddalono także wniosek ze "Stilonu". /Informacja z 12.X./.

30.IX. Wieliczka. Ujawniła się w piśmie do dyrektora Tymczasowa Komisja Zakładowa w kopalni soli w Wieliczce ~~składająca się z 12 osób~~ składająca się w składzie: Zbigniew Zarębski, Antoni Chachlica, Marek Stęgarczyński, Tadeusz Janisz, Marzena Krzanowska, Piotr Różański, Piotr Malinowski. Około 100 osób, tj. 20% załogi należy do "Solidarności".

4.X. Tomaszów Mazowiecki. Powstała Tymczasowa Komisja Organizacyjna NSZZ "S" w "Chemitexie". Liczy 4 członków.

1.X. Warszawa. Powstał Komitet Koordynacyjny NSZZ "Solidarność" warszawskiej Szkoły Żelazna. Członkowie-założyciele piszą w komunikacie:
"(...) Działanie struktur "S" w warunkach niejawnych nie mogło zastąpić normalnej pracy Związku. Prawne uznanie istnienia NSZZ "Solidarność" jest prawą pierwszorzędnej wagi. Popierając gorąco wysiłki Lecha Wałęsy w kierunku przywrócenia praw Związkowi, musimy przygotować się do podjęcia jawnej działalności na terenie placówek służby zdrowia pracujących w znacznym rozproszeniu na terenie miast.

Temu celowi służy powołany Komitet Koordynacyjny.
Wzywamy wszystkie wybrane w latach 1980-81, działające nadal Komisje Zakładowe, nowo powstające komitety założycielskie oraz indywidualnych członków Związku - dawnych i nowych - do zgłaszania się do podpisanych niżej członków Komitetu.(...)"

Podano nazwiska 32 osób.

5.X. Górzów. Komitet Załóczyelski NSZZ "Solidarność" w Państwowym Teatrze im. Osterwy /powołany 22.IX./ złożył wniosek do sądu o rejestrację związku. Skład Komitetu: Michał Puklicz, Stanisław Gałka, Krystyna Zienkiewicz, Zdzisław Gajda, Wojciech Deneka, Zbigniew Moskal, Marek Czyżewski, Anna Jankowska, Tadeusz Kotowicz, Janina Ziołek, Artur Mazurkiewicz, Zofia Sadowska.
W teatrze nie działał neozwiązek. Dyrektor, Antoni Baniukiewicz, 4.X. doniósł prokuraturze o podejmowanych przez pracowników działaniach.

6.X. Poznań. O odbyło się zebranie członków NSZZ "Solidarność" w INOP /Instytut Naukowy Obróbki Plastycznej/. Postanowiono powołać Komitet Organizacyjny. Zadaniem K.O. ma być przywrócenie jawnej działalności Związku w Instytucie. Do Komitetu weszło 30 osób. Komitet reprezentują: Zygmunt Semran, Eugeniusz Nowak, Mieczysław Pułkownik, Krystyna Stackowiak, Ferdynand Stackowiak, Wiesław Stackowiak.

6.X. Lublin. Działający dotychczas na UMCS NZS powołał komisję ds. legalizacji. Komisja liczy 12 osób. Wystosowano pismo do rektora zawiadamiające o podjęciu przez NZS jawnej działalności.

Tego samego dnia w holu głównym KUL-u rozpoczęto zapisy do NZS-u. Ogłoszono skład komisji uczelnianej, liczącej 14 osób. Przewodniczący: Wojciech Bogaczyk.

6.X. Łódź. Uchwała Komitetu Strajkowego Kopalni Węgla Brunatnego "Bełchatów" /datowana 6.X./:

„Po zapoznaniu się z realizacją postulatów strajkowych i uchwał dotyczących spraw wewnętrzzakładowych na spotkaniu otwartym z Dyrekcją KWB "Bełchatów" Komitet Strajkowy stwierdza:

1. Dotychczasowa realizacja postulatów strajkowych i uchwał przez dyrekcję KWK "Bełchatów" nie daje gwarancji na rozwiązanie wszystkich problemów, które są przyczyną konfliktów w KWB "Bełchatów".
2. Z uwagi na utrzymanie korzystnej atmosfery jaka powstała w kraju w związku z obradami okręgowego stołu Komitet Strajkowy postanawia odwołać zawieszoną w dniu 2 września 1988 roku akcję protestacyjną i z dnia 6.10.88 rozwiązać się. W związku z powyższym Komitet Strajkowy postanawia przekazać dalszą kontrolę nad realizacją postulatów wewnętrzzakładowych Radzie Pracowniczej KWB "Bełchatów".
3. W celu poparcia w obradach okręgowego stołu przewodniczącego NSZZ "S" Lecha Waleśy w realizacji postulatu nr 1 tj. przywrócenie działalności NSZZ "S" powiększa się skład Komitetu załóczyelskiego NSZZ "S" działającego w KWB "Bełchatów" od 22.10.87 roku o następujących członków Komitetu Strajkowego:

Ryszard Wyczachowski
Janusz Falicki
Dariusz Urbanik
Włodzisław Markiewicz
Marek Ostojki
Zbigniew Włodarczyk
Zbigniew Górecki
Tadeusz Iciał
Edward Dęcy
Tadeusz Kębtowski
Jan Kuzbiński
Dobkowski Wiesław

Jednocześnie Komitet Załóczyelski postanawia przystąpić z dniem 7.10.88 do zbierania zapisów chętnych do wstąpienia do NSZZ "S" w KWB "Bełchatów" w celu odzwierciedlenia poparcia, jakiego udziałem światu pracy programowi wprowadzenia rzeczywistych zmian systemowych, a nie pozorowanych oraz stworzenia gwarancji ciągłości tych zmian.

Tego samego dnia odbyło się spotkanie Komitetu Strajkowego KWB "Bełchatów" z dyrekcją. Spotkanie miało charakter otwarty, uczestniczyło w nim ok. 250 pracowników. Tematem spotkania była realizacja postulatów strajkowych. Termin ich realizacji minął 30 września. W czasie zebrania dyrektor naczelny, mgr inż. Stanisław Drodzowski, potwierdził fakt budowy - w ramach środków inwestycyjnych KWB "Bełchatów" przeznaczonych na budowę odkrytki Szczerców - obiektu rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Bełchatowie. Wyjaśnił, że

budowa tego obiektu jest realizowana na zasadzie porozumienia międzyresortowego. /.../ Jednocześnie znacznie ograniczono środki inwestycyjne na budowę odkrytki.

7.X. Łódź. TKZ NSZZ "Solidarność" Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji wystosowała apel do pracowników zakładu:

"Dnia 7.X. 88 poinformowaliśmy dyrektora MPK, że korzystając z przyznawającego nam prawa do organizowania związków zawodowych zgodnie z umowami międzynarodowymi ratyfikowanymi przez rząd PRL, Konstytucję oraz z porozumieniami społecznymi z sierpnia 1980 r. wznawia jawną działalność Organizacja Zakładowa NSZZ "S". Jej reprezentację stanowi Tymczasowa Komisja Zakładowa NSZZ "S" w składzie: Bartczak Włodzimierz - Zakład Komunikacji Autobusowej nr 3, Ciemięga Krzysztof - ZKA nr 4, Frontczak Krzysztof - Zakład Zaopatrzenia i Gospodarki Materiałowej, Lerka Zdzisław - ZKA nr 3, Pokrywka Tadeusz - ZKA nr 3, Stanisławski Mirosław - ZKA nr 4, Spiewak Stanisław - Z.K. Tramwajowej nr 4.

TKZ będzie działała do chwili wyborów w Przedsiębiorstwie. Wzywamy wszystkie zakłady w Przedsiębiorstwie do organizowania komisji wydziałowych KSZZ "S" i zgłaszania swych przedstawicieli w TKZ-cie. Informujemy, że deklaracje przynależności do NSZZ "S" należy składać do komisji wydziałowych lub TKZ. Wzywamy do podpisywania petycji do władz PRL o przywrócenie rejestracji NSZZ "S".

Stosunek władz do NSZZ "S" stanowi dla nas podstawowe kryterium oceny ich rzeczywistych intencji. Bez "S" pluralizm związkowy jest fikcją, bez "S" demokracja jest fikcją, bez "S" nie będzie ani reformy gospodarczej, ani spokoju społecznego. Bez "S" nie ma wolności i nie ma przyszłości."

TKZ NSZZ "S" MPK Łódź

7.X. Lublin. Złożono do sądu wnioski o rejestrację komitetu zakładowego "Solidarności" w Zakładach Metalurgicznych "Lublin" (filia przedsiębiorstwa "Trosus"). Komitet powstał na zebraniu zakłogi 23.IX. Liczy 15 członków. Do chwili złożenia wniosku zebrano 354 deklaracje członkowskie.

7-10.X. Lublin. Odbyło się seminarium związkowe pt. "Rola związków zawodowych w życiu publicznym", zorganizowane przez Tymczasowy Zarząd Regionu Środkowo-Wschodniego "Solidarność". Uczestniczyło ok. 50 osób: reprezentanci regionów, członkowie komitetów strajkowych, goście z zagranicy (związki z Belgii, Szwecji i Włoch). Uczestnicy seminarium spotkali się z członkami IKW i kierownikami związku. Goście zagranicznie wydali oświadczenie:

"My, niżej podpisani uczestnicy seminarium na temat roli związków zawodowych w życiu publicznym, po zapoznaniu się z sytuacją polskiego świata pracy żądamy:

1. natychmiastowego zaprzestania represji przeciwko uczestnikom strajków i działaczom związkowym,

2. legalizacji NSZZ "Solidarność".

Wyrażamy poparcie dla przedstawicieli "Solidarności" i innych przedstawicieli związkowych w rozmowach okrągłego stołu.

Członkowie związków zawodowych, do których należymy, opinia publiczna naszych krajów bacznie obserwują rozwój wypadków w Polsce. Wszelkie utrudnienia w normalnej działalności związkowej traktować będziemy jako dowód złej woli władz i powrót do polityki represji i przemocy."

9.X.88. Szczecin. Powstały komitety organizacyjne NZS na Uniwersytecie Szczecińskim (10 osób) oraz na Politechnice Szczecińskiej (6 osób).

12.X. Studenci Uniwersytetu, członkowie NZS, uczestniczyli w rozmowie z rektorem, prof. Kazimierzem Jaskotem. Rektor groził im konsekwencjami dyscyplinarnymi oraz konsekwencjami ze strony SB.

Tego samego dnia miało miejsce ponad godzinne spotkanie członków Kom.Zak. NZS Politechniki z rektorem prof. Nowakiem i prorektorem prof. Zygmuntem Meyerem. Rektorzy zadeklarowali się jako zwolennicy pluralizmu na uczelni. Uyskano zgodę na wiece informacyjne, dostęp do radiowęzła w DS-ach, tablicę informacyjną.

Podpisy pod apelem o legalizację NZZ - do dnia 12.X. złożyło ok. 650 studentów Politechniki /na 2500 studentów/ i ok. 800 studentów Uniwersyte-

9-10.X. Białystok. Z inicjatywy Przewodniczącego NSZZ "Solidarność" Regionu Białystok, Stanisława Marczuka, odbyło się spotkanie działaczy zakładowych i regionalnych struktur Związku oraz przedstawiciele Ruchu "Solidarność młodych". W wyniku spotkania powstała Regionalna Komisja Wykonawcza NSZZ "Solidarność" Reg. Białystok. W jej skład weszło 11 osób: Stanisław Marczuk - przewodniczący, Krzysztof Ancypa - "Agromet", Czarna Białostocka, Stanisław Gościński - "Unitra-Biazet", Białystok, Konrad Kruszewski - działacz, Krzysztof Paliński - student, Romuald Rozwadowski - Zakłady Przemysłu Bawełnianego "Fasty", Białystok, Jerzy Rybnik - działacz, wiceprzewodniczący Reg., Adam Sypytkowski - Spółdzielnia Inwalidów "Naprzód", Robert Tyszkiewicz - student, rzecznik prasowy, Andrzej Waluda - PFIU, Białystok, Roman Wilk - działacz.

"Regionalna Komisja Wykonawcza jest reprezentacją członków NSZZ "S" Regionu Białostocki i stanowi tymczasową władzę Związku w Regionie. Jej głównym celem jest koordynowanie i wspomaganie działań zakładowych organizacji związkowych, przede wszystkim zmierzających do ponownej legalizacji NSZZ "S". RKW ma charakter otwarty. W miarę organizowania się nowych środowisk pracowniczych jej skład może zostać rozszerzony."

Białystok, 9.X.1988 RKW NSZZ "S" Reg. Białystok

Tego samego dnia RKW wydała oświadczenie popierające Lecha Wałęsę w jego rozmowach z władzami:

"RKW NSZZ "S" Region Białystok pragnie wyrazić swoje poparcie dla Przewodniczącego Związku Lecha Wałęsy w obliczu zapowiadanych rozmów okręgowo-stołu. Wyrażając stanowisko członków NSZZ "S" naszego Regionu oczekujemy, iż w wyniku tych rozmów dojdzie do relegalizacji Związku. W naszym przekonaniu będzie to stanowić podstawowy warunek szybkich i skutecznych przemian w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym kraju. Katastrofalna sytuacja ekonomiczna oraz związana z nią radykalizacja nastrojów społeczeństwa wymagają natychmiastowych decyzji. Polsce grozi niekontrolowany wybuch niezadowolenia społecznego. Przedłużanie rozmów lub, co gorsze, ich niepowodzenie przybliży jedynie tę groźbę."

Białystok, 9.X.1988 RKW NSZZ "S" Region Białystok

Do 10.X. podobne oświadczenia podpisały 3 białostockie zakłady: Zakład Gazowniczy w Białymstoku - 63 podpisów, Zakład Elektronicznej Techniki Obliczeniowej - 64, Białostocka Spółdzielnia Mieszkaniowa - 50 podpisów. Akcja zbierania podpisów trwa nadal.

10.X. Białystok. W Fabryce Przyrządów i Uchwytów w godz. 9:00-12:00 przerwano pracę, wyłoniono Komitet Strajkowy i ogłoszono pogotowie strajkowe. Przyczyną są sprawy ekonomiczne. Zgodnie z podpisanym wcześniej porozumieniem wszyscy pracownicy mieli otrzymać podwyżkę w wys. 13 tys. zł. Dyrekcja nie srealizowała wymienionego żądania, interpretując na niekorzyść pracowników akordowych zapis w porozumieniu o indywidualnym traktowaniu sprawy podwyżek. Początkowo zamierzono ogłosić strajk, jednak po interwencji przewodniczącego KK przestano na pogotowiu strajkowym. KS zwrócił się na piśmie do dyrekcji o załatwienie postulatów pięcogo do 25 bm.

10.X. Warszawa. Janusz Gnyszkiewicz wydał komunikat:

"W dniach 8-9.X. br. obradowała Krajowa Komisja Wykonawcza NSZZ "Solidarność".

1. KKW zapoznała się z zaproponowaną przez Lecha Wałęsę wstępną listą uczestników zbliżających się negocjacji.

2. KKW przedyskutowała stanowisko związku na zbliżające się negocjacje. Potwierdzono raz jeszcze zasadę, że uzyskanie zgody władz na zalegalizowanie "Solidarności" jest niezbędnym warunkiem powodzenia rozmów w jakimkolwiek przedmiocie.

3. KKW stwierdziła, że wbrew obietnicom władzy nie ustały represje wobec uczestników protestu sierpniowego. Począł się postępowania prokuratorskie. Niektóre z nich zawieszono, ale nie umorzono. Ponad 100 osób pozbawiono pracy. Inne osoby przyjęto, co prawda, z powrotem, ale z utratą ciągłości pracy. KKW jest zdania, że zaprzestanie tych wszystkich represji jest warunkiem koniecznym do stworzenia atmosfery dobrej woli w czasie zbliżających

się rozmów. Jeżeli do ich rozpoczęcia sprawa represji nie zostanie pozytywnie załatwiona, delegaci "Solidarności" będą musieli tę sprawę postawić jako pierwszoplanową obok legalizacji "Solidarności".

10.X. Nowa Huta. Poinformowano oficjalnie o ukonstytuowaniu się kolejnego Komitetu Organizacyjnego w KM HIL - na Odlewni, stanowiącej część Zakładu Mechanicznego. W skład komitetu weszło 14 osób. Komitet Organizacyjny NSZZ "S" HIL uchwalił tymczasowy regulamin wykonawczy dotyczący ordynacji wyborczej. Spowodowane to było koniecznością dostosowania przepisów statutu NSZZ "S" do zmienionej sytuacji po 81 roku. KO HIL postanowił przeprowadzić wybory do 13.XII.88. 15.X. są przewidziane wybory w ogniwach podstawowych.

10-11.X. Szczecin. Komitet Organizacyjny "Solidarności" Stocznia im. Warszawskiego złożył wniosek rejestracyjny. Przewodniczącym 20-osobowego Komitetu jest Andrzej Antosiewicz. Oprócz niego w skład Komitetu wchodzi jeszcze 5 spośród tych, które były związane z pierwszą próbą rejestracji /w czerwcu 1987 r./: Władysław Dzięczek, Kazimierz Ilnicki, Longin Komorowski, Ryszard Liszewski, Czesław Węgorowski. Uchwałą założycielską NSZZ "Solidarność" w Stoczni podpisało ok. 800 robotników. /na 3200 robotników zatrudnionych w zakładzie/.

11.X. Rada Koordynacyjna NSZZ "Solidarność" i MKO Regionu Pomorza Zachodnie wydały wspólne oświadczenie:

"Rada Koordynacyjna oświadcza, że od początku powstania celem jej było "przebiecie się do legalności", że dążyła do znalezienia foru i stworzenia warunków umożliwiających legalne działanie niezależnego ruchu związkowego "S". Dzięki sierpniowym strajkom, a przede wszystkim dzięki postawie robotników Portu Szczecińskiego, WPKM i PBKOl oraz akcjom rejestracyjnym warunki takie w Regionie Pomorza Zach. obecnie powstały.

RK i MKO widzą konieczność połączenia i zespolenia działań w celu utworzenia NSZZ "S". Jest to dzisiaj wymóg chwili.

Działania te będą prowadzone w ramach formuły MKO i pod jego nazwą. W tym celu w skład MKO wchodzi następujące osoby spośród członków Rady: Władysław Dzięczek /Stocznia/, Longin Komorowski /Stocznia/, Tadeusz Olczak /Fabryka Czekolady "Gryf"/, Mieczysław Libowski /WPKM/, Jacek Szuk //Wyzsza Szkoła Morska/.

RK i MKO powołują wspólną komisję, która do 31.X.1988 połączy aktywa Rady i MKO."

Za Radę: Andrzej Milczanowski

Za MKO: Edward Radziewicz

Na tym samym posiedzeniu podjęto decyzję o podniesieniu dniówki strajkowej do 2700 zł. /zaliczka wynosiła 1500 zł/. rozpoczęcie wypłat - od początku następnego tygodnia.

11.X. Kraków. Rozpoczął działalność Wikariat "Solidarności" Małopolska, mieszczący się w kościele dominikanów w Krakowie. Członkowie RES "Małopolska" dyżurują we wtorki 17-19 i w soboty 10-13.

11.X. odbyły się w Krakowie rozmowy między przebywającymi w Polsce przedstawicielami holenderskich związków zawodowych z sekretarzem van Hennelem a reprezentantami RKS Małopolska. W rozmowach brał udział także uczestnik Ruchu "WiP". Postanowiono nawiązać ściślejsze kontakty i współpracę.

KOMITETY ORGANIZACYJNE NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

- 11.X. Ozimek k/Opola - powstał Komitet Organizacyjny NSZZ "Solidarność" w Hucie "MałaPanew".

- 11.X. Bielsko-Biała - powstał Komitet Organizacyjny w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym /"Behametex"/; liczy 11 osób, przewodniczący - Michał Wołyniec.

- 11.X. Kraków - powstał Komitet Organizacyjny "Solidarności" w Instytucie Fizyki Jądrowej w składzie 13-osobowym.

- 11.X. Kraków - złożono do sądu wniosek o rejestrację KO NSZZ "Solidarność" Akademii Ekonomicznej. Do tego dnia zebrano 201 podpisów popierających działanie Komitetu. Na 8000 zatrudnionych, w oficjalnym związku działa 135 osób.
- 12.X. Katowice - Komitet Założycielski w składzie: Jan Romański - Sosnowiec, Marek Krygiel - Sosnowiec, Henryk Forreiter - Katowice, wystąpił o rejestrację NSZZ "Solidarność" Zakładu Robotó Górnich.
- 12.X. Sosnowiec - Komitet Założycielski NSZZ "Solidarność" KWK "Czerwone Zagłębie" z Sosnowca złożył wniosek o rejestrację. Członkowie Komitetu: Jerzy Gil - Gołonóg, Eberhard Pampuch - Sosnowiec, Józef Żelkiński - Dąbrowa Górnicza.

12.X. Grudziądz. Do sądu wpłynęły 4 wnioski o rejestrację komitetów założycielskich NSZZ "Solidarność":

- Pomorska Odlewnia i Emaliernia,
- Pomorskie Zakłady Urządzeń Okrętowych "Warna",
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
- Urząd Telekomunikacyjny w Grudziądzu.

12.X. Poznań. Odbyło się zebranie komisji fabrycznych "Solidarności" w zakładach Cegielskiego. Utworzono wspólną komisję zakładową, liczącą 8 osób. Będzie ona funkcjonować do chwili przeprowadzenia wyborów.

12.X. Stalowa Wola. Komitet Organizacyjny Huty Stalowa Wola podjął decyzję o przystąpieniu do akcji protestacyjnych mających na celu wycofanie represji wobec uczestników sierpniowego strajku. Wysłunięto żądania: przywrócenie do pracy czołowych działaczy Związku w hucie /Wiesław Wojtas i Wiesława Turasza/, anulowanie kar dyscyplinarnych i finansowych oraz udostępnienie wydziałowych tablic związkowych.

12.X. odbyły się wiece protestacyjne na wydziałach: OBR Wydział Budowy Prototypów, M-2, M-3, M-10, M-23 i ST. Kilka dni wcześniej podobny wiec zorganizowała załoga wydziału R-1. W bieżącym tygodniu podobne akcje będą przeprowadzone we wszystkich głównych wydziałach Huty. Po zakończeniu wieców wydziałowe Komitety Organizacyjne skierowały do dyrektora żądania wycofania represji. K.O. Huty podjął uchwałę, że zastosuje wszelkie dostępne środki, do strajku włącznie, w celu obrony zwolnionych pracowników i wycofania pozostałych represji.

Uchwała Komitetu Organizacyjnego NSZZ "S" Huty Stalowa Wola /datowana

12.X./ w sprawie pomocy przy odbudowie struktur związkowych:

"1. Komitet Organizacyjny oświadcza, że udzieli pomocy organizacyjnej, technicznej i materialnej działaczom, członkom i sympatykom NSZZ "S" przy odbudowie struktur zakładowych NSZZ "S" w formie Komitetów Organizacyjnych.

2. Pomoc świadczona będzie dla zakładów pracy na naszym terenie i terenach sąsiednich.

3. Dla ujednoczenia form organizacyjnych proponujemy przyjęcie zasady rozpoznania jawnej działalności od skierowania wniosku rejestracyjnego do sądu, przy wykorzystaniu statutu Stoczni Gdańskiej.

4. Komitet Organizacyjny wybrał osoby odpowiedzialne za utrzymanie kontaktów i świadczenie pomocy dla sąsiednich zakładów pracy.

5. W krótkim czasie powołany zostanie Międzyzakładowy Komitet Organizacyjny dla koordynowania działalności związkowej."

Za Komitet Organizacyjny

Wiesław Wojtas, Marek Bąk, Władysław Liwak

12.X. Andrychów, Fabryka Maszyn "Ponar". Komitet Założycielski NSZZ "Solidarność" wystosował do dyrektora fabryki pismo informujące o powołaniu Komitetu w składzie 31 osób. Fabryka zatrudnia 560 pracowników, w dziale produkcji - 150.

12-13.X. Warszawa. Warszawskie Zakłady Telewizyjne "Unitra" - Wznowiono

jawną działalność NSZZ "Solidarność", Komisja Zakładowa /dotąd tajna/ liczy 63 osoby.

W Zakładach Aparatury Naukowej PAN podjęto prace nad utworzeniem Komitetu Założycielskiego NSZZ "Solidarność". 12.X. pracownicy Zakładów wystosowali do Lecha Wałęsy list popierający go w rozmowach z rządem.

13.X. Żywiec. Pracownicy Fabryki Śrub, PKS-u i Żywieckiego Oddziału "Paparotu" przedstawili dyrekcji zakładów pismo wyrażające wolę podjęcia działalności związkowej w ramach "Solidarności". List podpisały 322 osoby.

13.X. Świnoujście. Przedstawiciele Komitetów Założycielskich NSZZ "S" pięciu Zakładów: Morskiej Stoczni Remontowej, Szczecińskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Ogólnego, Oddział nr 3, Transbudu, Prokomu /transport, sprzęt, bud. komunalne/ i ZOZ-u Świnoujście, złożyli w sądzie wnioski o rejestrację. Wcześniej złożyli wniosek pracownicy Komunalnego Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich.

X

Rozprawy odwoławcze przed Sądem Najwyższym w sprawie rejestracji Zakładowych Organizacji NSZZ "S" /informacja Komitetu Helsińskiego/:
20.X. o godz. 12,30 - Elektrownia Pątnów /woj. Konińskie/
20.X. o godz. 13,00 - Kopalnia Węgla Brunatnego "Konin" w Koninie.

III. REPRESJE

Dolny Śląsk. Zwolnienia z pracy za próby organizowania strajku w sierpniu 1988 w Kombinacie Górniczo-Hutniczym Miedzi - Głogów - Lubin - Polkowice /wg informacji Komitetu Helsińskiego/:

- Zakłady Górnicze "Polkowice": Tadeusz Cieślak, Głogów, ul. Morcinka 12/54
Jan Gaca, Głogów, ul. Orbitralna 21/27
Wacław Świżewski, Lubin, ul. Gwarków 72/9
zwolnieni 23 VII w trybie natychmiastowym /bez wypowiedzenia/ z art.52 par.1 pkt.1 KP

- Zakład Robót Górniczych w Lubinie: Władysław Grodzki, Głogów, ul. Morcinka 12/27 - zwolniony 23.VIII. w trybie natychmiastowym z art.52 par.1 pkt.1 KP.

- Zakłady Górnicze "Rudna": Ryszard Hodura, Polkowice, ul. Skalników 26/10, zwolniony 15.VIII. w trybie natychmiastowym z art.52 par.1 pkt.1 KP.

- Zakład Budowy Kopalni w Lubinie: Jan Bogusz - otrzymał wypowiedzenie z pracy w trybie ustawowym i miesiąca z dniem 31.VIII.88. 24.VIII. Jan Bogusz został ciężko obity przez "nieznanych sprawców".

Wszyscy zwolnieni złożyli odwołania do Sądu Pracy; ich sprawy są w toku rozważania.

11.X. mocą wyroku Sądu Pracy w Lubinie przywrócono do pracy Tadeusza Cieślaka, Jana Gacę i Wacława Świżewskiego.

10.X. - został przywrócony do pracy Ryszard Hodura. Podpisał ugodę, w której dyrekcja zobowiązała się cofnąć wypowiedzenia, a okres zwolnienia potraktować jako urlop bezpłatny.

Górny Śląsk

KWK "Krupiński". Na 24.X. zostali wezwani przez Prokuratora Rejonowego: Józef Gałuszka i Wiesław Kamiński - na przesłuchanie w charakterze podejrzanych /par.54 ustawy o ZZ/.
W "Krupińskim" wypłacono już około 500 wypłat za strajk.

KWK "Marcel". 1.X.88 zatrzymano Franciszka Cichonia i Adama Winiarskiego. Rozdawali prasę związkową w kopalni. Przesłuchiwał ich por. Machnik /9 godzin i 7 godzin/.

KWK "Morcinek" /Kaczyce/. Działacze "S": Adam Wasilewski, Aron Wojtczak, Franciszek Cichon, Tadeusz Urbański zostali przesunięci na niższe stanowiska pracy. Wpłata miesięczna niższa niż poprzednio - o 30-40 tys. zł. Członkowie K.O. przy wyjściu z kopalni są poddawani szcegółowemu rewizjom. Odbywa się to w dość brutalny sposób - ręce na mur, stanęg w rozkroku itp..

7.X. podczas wypłacania dniówek strajkowych zatrzymano 4 górników: Andrzeja Andrzejczaka, Adama Wasilewskiego, Krzysztofa Tomiczka, Marka Głoduna. Zwolniono ich po 2 godzinach. Skonfiskowano im egzemplarze "Tygodnika Mazowsze" oraz deklaracje członkowskie "Solidarności". Funkcjonariusze zatrzymali również ~~tek~~ samochód /"Fiat" 126p/ A. Wasilewskiego. 8.X. przeprowadzono rewizję w jego mieszkaniu.

KWK "1 Maja" 5.X. z inicjatywy KZ "S" odbyło się zebranie górników robót strażalowych w sprawie nieprzestrzegania i łamania przepisów BHP. Normy narzucone górnikom strażalowym są wygórowane i zmuszają ich do łamania tych przepisów. Powoduje to wypadki, które ukrywane są przez dozór lub obwinia się tym poszkodowanych górników. Wysunięto postulaty:

1. zwolnić górników strażalowych od norm produkcyjnych,
2. zarządać od dozoru i egzekwować wykonanie robót zgodnie z dokumentacją i BHP.

Postulaty te wchodziły w skład postulatów strajkowych, i podobnie jak inne były do tej pory rozpatrzone przez dyrekcję kopalni.

KWK "Grodziec" k/Bedzina. 10.X. odbył się wiec, w którym uczestniczyło ok. 100 osób. Rozdawano ulotki. Przemawiał W. Sikora. Powołano TKZ NSZZ "S" kopalni. Następnego dnia W. Sikora został przeniesiony do mniej płatnej pracy.

Wodzisław Śląski. Prokuratura Rejonowa umorzyła warunkowo na 1,5 roku postępowanie przeciw Adamowi Mokance. Zobowiązano go do wpłacenia 40 tys. zł na CZD.

7.X. w Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim odbyła się rozprawa o przywrócenie do pracy zwolnionych z KWK "Marcel" - odroczenie do 19.X. Sąd postanowił powołać na świadka dyrektora inwestycyjnego Wspólnoty Węgla Kamiennego Jana Jadczyka, który uczestniczył w negocjacjach w "Manifestie Lipcowym" podczas strajku i podpisał porozumienie z ramienia WWK. Ma być przesłuchany w związku z interpretacją przyjętego w porozumieniu stwierdzenia, że górnicy mająbby przywrócenie do pracy na dotychczasowych warunkach. Tego samego dnia odbyła się także rozprawa w sprawie przywrócenia do pracy górników z "1 Maja" - orzeczenie jw. - przełożenie na 19.X. i powołanie Jadczyka na świadka.

10.X. /wg informacji Komitetu Helsińskiego/ Waldemar Guzik, członek Komitetu Strajkowego z kopalni "Lenin", obecnie zwolniony z pracy, otrzymał z Prokuratury w Mysłowicach postanowienie o zamknięciu przeciwko niemu śledztwa z art. 54 ustawy o Zw. Zawodowych. Stwierdza się, że zebrane materiały dowodowe uprawniają do zamknięcia dochodzenia.

x

We wszystkich sprawach o przywrócenie do pracy /w Sądach Rejonowych w Rybniku, Jastrzębiu, Wodzisławiu Śląskim/ obrońcą górników jest mec. Leszek Piotrowski.

10.X. Jastrzębie Zdrój. Pismo Międzyzakładowego Komitetu NSZZ "Solidarność" - Jastrzębie, skierowane do Episkopatu w sprawie interwencji wobec represji postrajkowych na Górnym Śląsku:

"Zwracamy się o pomoc i interwencję. W dalszym ciągu trwają represje postrajkowe. Według stanu na 7.X. 114 osób nie podjęło dotychczas pracy z powodu odmowy przywrócenia ich do pracy, 24 osoby podjęły pracę na nowych warunkach tylko tymczasowo, do czasu przywrócenia do pracy. Wszystkie te osoby, po wyczerpaniu możliwości odwołań do dyrekcji kopalni i gwarectw, kontynuują dochodzenie swoich praw pracowniczych przed sądami pracy. Wbrew zobowiązaniu podjętemu przez pełnomocnika wspólnoty Węgla Kamiennego 3. IX. zwol-

nionym w większości proponuje się ponowne przyjęcie do pracy, natomiast przywrócenia się odmawia. 15 osobom odmawia się przyjęcia do pracy w ogóle. Ponowne przyjęcie do pracy oznacza utratę wielu poważnych przywilejów pracowniczych i uprawnień.

Kontynuowane są śledztwa przeciwko osobom uznany za aktywistów strajkowych, podstawie jest art. 54 ustawy o związkach zawodowych. Śledztwami objęto co najmniej 52 osoby.

Trwają również powołania do wojska, do służby zasadniczej, a w pojedynczych przypadkach na ćwiczenia. Karty powołania otrzymało dotychczas co najmniej 37 osób, część z nich przebywa już w jednostkach.

Dwie osoby /Józef Gałuszka z KWK "Krupiński" i Jan Czerwiński z ERG Rybnik/ oddano represyjnym badaniom psychiatrycznym.

Cztery osoby wyeksmitowano z kwater w związku ze zwolnieniem z pracy w kopalni.

Kilkadziesiąt osób zostało przeniesionych na gorsze stanowiska pracy i zdegradowanych płacowo."

Alojzy Pietrzyk
wiceprzewodniczący MK NSZZ "Solidarność"
w Jastrzębiu Zdroju

zał. 1: Lista zwolnionych z kopalni po strajkach, którzy nie podjęli dotychczas pracy z powodu odmowy przywrócenia do pracy

KWK "Andaluzja" - Piekary Śląskie

1. Bajc Stanisław	20. Makuła Kazimierz
2. Batóg Stanisław	21. Matyszczyk Krzysztof
3. Dyszy Czesław	22. Mazur Leon
4. Franclczyk Piotr	23. Osiecki Adam
5. Pirszt Ryszard	24. Nowak Antoni
6. Grabowski Mięczyślav	25. Paluch Ryszard
7. Gulan Sławomir	26. Polmański Leszek - odmowa przyjęcia w
8. Halemba Andrzej	27. Polmański Eugeniusz - j.w. ogóle
9. Hojka Jerzy	28. Polmański Piotr - j.w.
10. Morzeła Grzegorz	29. Sokołowski Andrzej - j.w.
11. Ignac Bronisław	30. Sosna Ewald - j.w.
12. Jeziorski Andrzej	31. Szotkysik Wilhelm - j.w.
13. Kamiński Krzysztof	32. Rusak Andrzej
14. Keinert Dariusz	33. Siemiński Jan
15. Kleinert Edward	34. Stasiczek Józef
16. Koczvara Jacek	35. Swat Stanisław
17. Kowolik Jerzy	36. Szware Marek
18. Kuna Piotr	37. Wiczorek Krystian
19. Ludyga Jerzy	38. Urbanek Eugeniusz

KWK "Lenin" - Myszkowice

1. Guzik Waldemar	8. Boguszewski Stefan
2. Guzik Dariusz	9. Sikora Henryk
3. Fluta Jan	10. Smagacz Tadeusz
4. Tomiak Leon	11. Paluch Romuald
5. Ptasinski Roman	12. Praska Kazimierz
6. Drzyzga Józef	13. Iagan Stanisław
7. Drzyzga Halgorzata	14. Ligus
	15. Stolecki Marian

KWK "Marcel" - Wodzisław Śląski

1. Ploch Ireneusz
2. Remiesz Krystian
3. Bruszkiewicz Jerzy - odmowa przyjęcia w ogóle
4. Holewa Tadeusz - j.w.
5. Stanisławczyk Mięczyślav - j.w.
6. Kałek Janusz - j.w.

KWK "Mszczonica" - Jastrzębie Zdrój

1. Iwaszkiewicz Józef	4. Malik Ryszard
2. Bogdanik Alojzy	5. Kohut Ryszard
3. Kwiatkowski Marek	6. Nowik Andrzej

7. Mądrowski Zbigniew	16. Hara Ryszard
8. Krauze Bogdan	17. Mularski Grzegorz
9. Ostrowski Janusz	18. Białas Krzysztof
10. Zapinski Andrzej	19. Wałaszyk Antoni
11. Nowacki Mieczysław	20. Pólgroszewicz Andrzej
12. Bulik Zbigniew	21. Hałabura Andrzej
13. Szczepanik Stanisław	22. Kryza Henryk
14. Powak Bolesław	23. Nowak Marian
15. Krępuszewski Ryszard	

KWK "XXX-lecia PRL" - Jastrzębie Zdrój

1. Krywulko Wiktor - odmowa przyjęcia w ogóle

KWK "Jastrzębie" - Jastrzębie Zdrój

1. Gnaś Zbigniew - odmowa przyjęcia w ogóle

KWK "Manifest Lipcowy" - Jastrzębie Zdrój

1. Zakrzewski Krzysztof

KWK "Borynia" - Jastrzębie Zdrój

1. Bombalski Tadeusz	7. Chwastyk Roman
2. Tomczyk Stanisław	8. Zdziechowski Wiktor
3. Maniecki Andrzej	9. Sarna Roman
4. Zabielski Witold	10. Szczepanik Arkadiusz
5. Rękaż Stanisław	11. Kasprzak Franciszek
6. Lemanowski Teofil	12. Wdowiak Leszek - odmowa przyjęcia w ogóle

KWK "ZMP" - Żory

1. Bienkowski Andrzej	8. Góral Janusz
2. Skwirowski Jerzy	9. Owczarek Eugeniusz
3. Majchrzak Maciej	10. Zach Robert
4. Pluta Ryszard	11. Kozioł Zdzisław
5. Ptak Waldemar	12. Gierasimczuk Mirosław - odmowa przyjęcia w ogóle
6. Stojak Zygmunt	13. Surma Kazimierz
7. Grill Zygmunt	14. Tomkiewicz Edward
	15. Hirsz Zbigniew - odmowa przyjęcia w ogóle

Łącznie jest to liczba 114 osób.

Ponadto następujące osoby podjęły pracę / tymczasowo jako nowoprzyjęci/ domagając się nadal przywrócenia do pracy:

KWK "Manifest Lipcowy" - Jastrzębie Zdrój

1. Pietrzyk Alojzy
2. Stawski Grzegorz
3. Włodarek Kazimierz
4. Jarek Edward

ZRG - Rybnik

1. Czerwiński Jan
2. Urbanowicz Marek

KWK "1 Maja" - Wodzisław Śląski

1. Chłanek Andrzej	4. Niemiec Józef
2. Mokbanek Adam	5. Tyc Tadeusz
3. Borys Krzysztof	6. Rzepa Tadeusz

KWK "Krupiński" - Kaczyce

1. Gałuszka Józef	5. Zysk Mieczysław
2. Kamiński Wiesław	6. Hoszek Andrzej
3. Powierża Marek	7. Ferszt Wiesław
4. Rączka Piotr	8. Ankowski Stanisław

KWK "Moszczenica" - Jastrzębie Zdrój

1. Ledwik Józef	3. Murawski Bogdan
2. Kolasa Grzegorz	4. Pająk Zdzisław

Łącznie jest to liczba 24 osób.

Powyższe zestawienie odzwierciedla sytuację na dzień 7.X.1988 roku. Zostało

przygotowane przy pomocy Komitetu Helsińskiego w Polsce.

Marek A. Nowicki
Adwokat-pełnomocnik
Międzyzakładowego Komitetu
"Solidarności" w Jastrzębiu

Alojzy Pietrzyk
wiceprzewodniczący
Międzyzakładowego Komitetu
"Solidarności" w Jastrzębiu

Załącznik 2: Powołani do wojska w ramach represji postrajkowych w kopalniach
śląskich:

KWK "Manifest Lipcowy" - Jastrzębie Zdrój

1. Ireneusz Worożyna
2. Jarosław Piter /jeden żywiciel rodziny, chora matka, małe dziecko/
3. Arkadiusz Białoszewski
4. Dominik Grodowczyk
5. Lech Witczak
6. Bogdan Grygoruk
7. Dariusz Klimaszewski

KWK "Borynia" - Jastrzębie Zdrój

1. Ryszard Napiórkowski
2. Sławomir Pyczkowski
3. Tomasz Klaczak
4. Andrzej Tomiczok
5. Jacek Grzejszczyk
6. Dariusz Cichostępski
7. Eugeniusz Wowra
8. Jacek Chojda

KWK "Morcinek" - Kaczyce

1. Krzysztof Gryga
2. Włodzimierz Orlicki
3. Paweł Moskwa
4. Roman Łabus

KWK "Jastrzębie" - Jastrzębie Zdrój

1. Witold Grabka
2. Sylwester Greń
3. Robert Małek
4. Karol Garbiec

KWK "ZMP" - Żory

1. Aleksander Kwiatkowski
2. Jan Kubies
3. Krzysztof Adamski
4. Rudolf Bochenek

KWK "Krupiński" - Suszec

1. Wojciech Grzelak

KWK "Lenin" - Mysłowice

1. Dariusz Niedbałka

KWK "Andaluzja" - Piekary Śląskie

1. Jacek Koczvara
2. Stanisław Bajc
3. Dariusz Klejnert

KWK "Moszczenica" - Jastrzębie Zdrój

1. Grzegorz Kołosa
2. Bogdan Murawski
3. Zdzisław Pająk
4. Krzysztof Białas
5. Zbigniew Mądrowski

Łącznie jest to liczba 37 osób. Jest to liczba prawdopodobnie niepełna, obejmuje tylko te osoby, których nazwiska zdołaliśmy ustalić.

Powyższe zestawienie odzwierciedla sytuację na dzień 7.X.1988 roku.

Obejmuje ono zarówno te osoby, które już przebywają w jednostkach wojskowych, jak i osoby, które oczekują na wyznaczony termin.

Zostało przygotowane przy pomocy Komitetu Helsińskiego w Polsce.

Marek A. Nowicki
adwokat-pełnomocnik
Międzyzakładowego Komitetu
"Solidarności" w Jastrzębiu

Alojzy Pietrzyk
wiceprzewodniczący
Międzyzakładowego Komitetu
"Solidarności" w Jastrzębiu

4.X. Ketrzyn. Funkcjonariusze SB, podczas doręczania powołania do wojska, pobili Wojciecha Paszkiewicza, kierowcę nie pracującego od lipca 88 r. z powodu choroby serca. Paszkiewicz odmówił przyjęcia karty, żądając komisijnego badania lekarskiego. Zabrano go radiowozem do RUSW w Ketrzynie. Otrzymał 5-6 uderzeń pałką szturmową. Lekarz stwierdził urazy na ramieniu i przedramieniu.

4.X. Szczecin. Przed rejonowym kolegium d/s wykroczeń w Policach odbyła się rozprawa przeciwko Henrykowi Szorcowi, obwinionemu o kolportaż pisma wydawanego w Regionie Pomorza Zachodnie pt. "Obraz". W bagażniku jego samochodu znaleziono 900 egzemplarzy "Obrazu". Szorc nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, mimo to kolegium uznało go winnym. Nie przesłuchano żadnych świadków, podstawą ukazania była notatka służbowa funkcjonariusza. Wyrok: 50 tys. zł grzywny, przepadek 900 egzemplarzy pisma "Obraz" oraz 152 pozycji wydawnictw niezależnych skonfiskowanych podczas rewizji w jego mieszkaniu, przepadek samochodu "Fiat" 125 p. Skład Kolegium: Manfred Splinter /przew./, Jan Leszkiewicz, Tadeusz Balicki. Oskarżał z ramienia WUSW por. Adamuk, Broniż mec. Jerzy Konwisarz. Henryk Szorc złożył odwołanie od orzeczenia Kolegium.

10.X. Szczecin. Andrzej Milczanowski został w tym dniu wezwany do stawienia się w Prokuraturze. Do starego zarzutu /art.282a par.1 i 2 KK w związku z art.54 ustawy o Związkach Zaw./ dodano nowy zarzut: art.60 par.1 KK./recydywa/.

Andrzej Bieniek, przewodniczący Komitetu Strajkowego w Przedsiębiorstwie Budownictwa Kolejowego w Szczecinie jako jedyny z Komitetu otrzymał warunkowe umorzenie postępowania. Zawieszono je tytułem próby na 1 rok, zobowiązano go do wpłacenia 30 tys. zł na CZMP i 600 zł kosztów. Straty, jakie jego działalność miała spowodować, sąd wyliczył na 49900 tys. zł /koszt strajku w zakładzie/.

Andrzej Bieniek zamierza się odwołać.

9.X. Szupsk. Milicja wkroczyła na zebranie związkowe w mieszkaniu p. Wandy Dołęgi. Użyto pałek. 14 osób usunięto z mieszkania, w tym jedną osobę skutą kajdankami. W wyniku szamotaniny p. Elżbieta Szażankiewicz z jej 4-letni syn zostali poparzeni wrzawkami. Konieczne było wezwanie do nich pogotowia ratunkowego. 10.X. po południu 2 osoby przebywały jeszcze w areszcie.

12.X. Rozwadow. Pracownicy KB-4, członkowie utworzonego 30.IX. Komitetu Organizacyjnego NSZZ "S" PKP Zakładów Budownictwa Kolejowego, Oddział w Rozwadowie: Marek Chrusciel, Wiesław Sinicki, Marek Borys, Eugeniusz Bednarowski, Wacław Tracz, Bogusław Derew, zostali represyjnie oddelegowani na nieokreślony czas do pracy w Lublinie /daleko od miejsca zamieszkania. Rozwadow leży blisko Stalowej Woli/. Nie podporządkowali się tej decyzji i wystosowali do dyrekcji w Lublinie pismo stwierdzające jednoznacznie, że jest to renesja za działalność w K.O. NSZZ "S". Protest w ich obronie wystosowali także inni pracownicy, członkowie "S" na KB-4.

9.X. Gorzów. Marek Bigos i Zbigniew Bodnar, członkowie RKW zostali zatrzymani w miejscowości Sulęcín na stacji benzynowej w czasie tankowania paliwa. Znaleziono przy nich 4 ulotki z tekstem uchwały RKW Gorzów. Przetrzymano ich 48 godzin, milicjanci zabrali motocykl MZ /być może jest przygotowanie do konfiskaty/.

14.X.1988 o godz. 11-ej w sali 244 w Warszawie SNIzba Cywilna odbędzie się rozprawa z powództwa Stanisława Żytkowskiego przeciwko ważności wyborów do MRN w Gorzowie.

Warszawa. 8.I. ok. godz. 21-ej w Alejach Jerozolimskich w okolicy ulicy Kruczej został napadnięty przez trzech nieznanymi sprawców Stanisław Biały, były wódzów polityczny. Bito go po głowie, kopano - trwało to kilkadziesiąt sekund. Nawaściny po pobiciu wskoczyli do samochodu i odjechali. Podczas nawaści nie próbowano mu niczego odebrać, nie przeszukiwano go. Stanisław Biały pełni rolę lektora na comiesięcznej Mszy Środowiska Byłych Internowanych i Więźniów Politycznych w kościele przy ul. Deotymy.

10.X. o godz. 19-ej do mieszkania Tomasza Buskiego - w czasie odbywającego się tam spotkania - wkroczyło 5 funkcjonariuszy MSW i SUSW. Po przeprowadzeniu rewizji w mieszkaniu, usunięto uczestników zebrania. U części z nich

przeprowadzono rewizję: Heleny Łuczywo, Joanny Szczęsnej, Marty Voit, Zofii Bydlińskiej, Wojciecha Kamińskiego.

10.X. Prokuratura Rejonowa Ochota skierowała do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy, wydział 8 karny akt oskarżenia przeciwko Andrzejowi Malanowskiemu, zarzucając mu przestępstwo z art.286 KK: "od nieustalonego okresu czasu do dnia 20.X.87 w Warszawie nie mając wymaganego zezwolenia posiadał broń palną w postaci 3 pistoletów, dubeltówki i dwóch łuf karabinowych". Śledztwo i akt oskarżenia jest wynikiem rewizji przeprowadzonej u Andrzeja Malanowskiego 19.V.1987.

Toruń. 13.X. przewodniczący Komitetu Założycielskiego "5" w zakładzie "Apatof", Krzysztof Znaniewicz, otrzymał zakaz opuszczania stanowiska pracy. Dyrektor zakładu zapowiedział, że w sprawie powołania komitetu zwróci się do prokuratury.

Do 13.X. zebrano 300 deklaracji członkowskich.

x x x

Dziękujemy Komitetowi Helsińskiemu i Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ "Solidarność" za dostarczanie nam informacji i materiałów.

SIS

9. X. Siedlce. Petycja Rady Rolników Indywidualnych Regionu Podlasia do min. Czesława Kiszczyaka:

"My, rolnicy województwa siedleckiego, z troskami o losy Ojczyzny, zwracamy się do najwyższych władz PRL z kategorycznym żądaniem włączenia przedstawicieli Rolników Indywidualnych do rozmów "Okrągłego Stołu". Jesteśmy przekonani, że podstawa polityki rolnej powinno być respektowanie zawartych porozumień Ustrzycko-Rzeszowskich i Bydgoskich w 1981 r. Domagamy się NSZZ RI "Solidarność" kierując się wskazaniem wielkiego opiekuna i orędownika spraw chłopskich Kardynała Prymasa Polski Stefana Wyszyńskiego, który mówił: "Państwo wcale nie musi nadawać rolnikom praw, tylko je stwierdzić. Rządowi pozostaje jed no - oświadczyć, że przyjmuje z zadowoleniem żądania ludności rolniczej do tworzenia instytucji społecznych i związków zawodowych i zapewnia im wzajemną opiekę prawną, kulturalną i ekonomiczną."

Do wiadomości: Marszałek Sejmu, Episkopat Polski, Lech Wałęsa

Petycja ta została podpisana na zjeździe regionalnym przez 107 rolników. Na tym samym zjeździe przyjęto następującą uchwałę:

Do uczestników Okrągłego Stołu

My, rolnicy Podlasia, zebrani w dniu 9. X. 1988 r. na regionalnym zjeździe NSZZ RI "Solidarność" w Siedlcach przedkładamy pod obrady "Okrągłego Stołu" i domagamy się realizacji następujących spraw:

- 1). Legalizacji NSZZ RI "Solidarność" zarejestrowanej 12. V. 1981 r.
- 2). Zagwarantowania trwałości własności prywatnej gospodarstw indywidualnych nie tylko przez zapis w Konstytucji, ale przez odpowiednie zmiany w ustawach szczegółowych.
- 3). Wprowadzenia zasad wolnego rynku, a w szczególności swobodnego obrotu ziemią i lasem, produktami rolnymi.
- 4). Uzależnienia prawa do emerytury i renty rolniczej wyłącznie od faktu płacenia składek, a nie od przekazania komukolwiek gospodarstwa. Obniżenia wysokości składek emerytalnej do wysokości zapewniającej finansowanie emerytur i rent. Zrównania uprawnień do świadczeń rolników i pracowników w gospodarstwie uspołecznionym.
- 5). Zrównania proporcji środków lawosetywicznych na rolnictwo indywidualne do wysokości środków kierowanych do innych działów gospodarki.
- 6). Zachowania swobody w ubezpieczeniu mienia i zwierząt w gospodarstwie rolnym.

MARNOTRAWSTWO

Polska jest krajem gigantycznego marnowania energii - taka jest teza książki "Pułapka energetyczna gospodarki polskiej" Stanisława Albinowskiego, wydanej oficjalnie w KAW-ie. Autor twierdzi, że na 170 mln t paliwa umownego zużywanego rocznie w PRL, co najmniej 100 mln t idzie głównie na zadymianie i ogrzewanie atmosfery czyli jest po prostu marnowane. Jedną z ważniejszych przyczyn tego stanu rzeczy jest monokultura energetyczna w Polsce oparta na węglu i pielęgnowane przez lata przekonanie, że węgla mamy bardzo dużo. Węgiel jest paliwem mało wydajnym energetycznie, tak że średnia sprawność urządzeń produkujących z niego energię wynosi ok. 46% w Polsce, gdy np. w Szwajcarii /gdzie nie ma węgla/ - 80%. Aby uzupełnić ten obraz dodać trzeba, że jesteśmy w zużyciu energii na jednego mieszkańca kraju na ostatnim miejscu w Europie, choć wszystkie domowe odbiorniki w PRL /televizory, chłodziarki itd./ zużywają dwukrotnie więcej energii niż w krajach rozwiniętych. /SIS-NAI/

KRYZYS W.....

... BUDOWNICTWIE

Budownictwo mieszkaniowe nadal się kurczy. W ciągu trzech kwartałów br. przekazano w budownictwie społecznym 73,3 tys. mieszkań - o 2,5 tys. mniej niż przed rokiem. Stanowi to 54,8% tegorocznego planu. W budownictwie brakuje przede wszystkim cementu /1 mln t/, zwiaszcza w tych województwach, w których nie ma cementowni. Cementu nie ma czym wozić. Ponadto brakuje 850 silników do wind, 3 tys. km rur stalowych, 1,1 mln m² wykładzin podłogowych, a także ceramiki sanitarnej, armatury, płyt pilśniowych. Mieszkań, nawet prawie wykończonych nie można oddać do użytku z powodu braku zaworów grzejnikowych, rur do co., sedesów, umywalk, ościeżnic, kurków gazowych i tysięcy innych detali. Zagrożony jest już w tej chwili przyszłoroczny plan budownictwa. Rozpoczyna się teraz mniej od zakładanej ilości montażu budynków. Na zimę powinno być zamknięte i ogrzane 20% mieszkań planowanych na rok 1989. Jest to bardzo wątpliwe. /SIS-NAI/

... TRANSPORTCIE

Od 1981 r. poziom transportochłonności polskiej gospodarki systematycznie maleje. Z 2,03 tony na 1000 zł wytworzonego dochodu narodowego spadł do 1,36 tony. Nie jest to jednak olśniewający rezultat reformy Jaruzelskiego, a prosta konsekwencja zahamowania wzrostu gospodarczego. Ograniczono inwestycje, kryzys dotknął budownictwo, rolnictwo i gospodarkę żywnościową. Ograniczenie transportu spowodował także niedostatek paliw i zużycie taboru w dużych, państwowych firmach przewozowych. /SIS-NAI/

... "POLMOZBYCIE"

Brak części zamiennych uniemożliwia "Polmozbytowi" obsługę klientów. Z zamówionych na ten rok 6 tys. asortymentów części do samochodów osobowych przemysł potwierdził dostawę 1,5 tys. części w ilościach zaspokajających połowę potrzeb. 1,7 tys. części nie uzyskało w ogóle potwierdzenia /dla FSO-1500 - 658, dla poloneza - 471, 126p - 521/. Brakuje więc 64% części do malucha i 75% do FSO-1500 i poloneza. Z powodu braku części "Polmozbyt" nie jest w stanie dokonywać napraw gwarancyjnych i w wielu przypadkach musi wymieniać całe samochody. W całym 1987 r. wymieniono 2064 samochody, a w ciągu 8 miesięcy br. - 2250. Równie fatalnie wygląda sprzedaż samochodów na przedpłatę. Dopiero rozpoczęto realizację przedpłat z datą odbioru 1987 r. Na odbiór czeka 407 tys. właścicieli przedpłat na maluchy i 78 tys. na FSO-1500. Część z nich poczeka jeszcze do najmniej do 1992 r. /SIS-NAI/

Z KIM REFORMA ?

63,5% pracowników gospodarki uspołecznionej, 47,1% kadry kierowniczej uspołecznionych przedsiębiorstw, 20,3% naczelników miast i gmin, w badaniach CBOS, wyrazili gotowość wyjazdu za granicę. Decyzję uzasadniali motywami zarobkowymi. Przypominajmy, że w latach 1980-87 opuściło Polskę na stałe prawie 500 tys. osób, w większości ludzi młodych i wykształconych.

/SIS-NAI/

CO REFORMOWAĆ ?

Prof. dr Józef Kaleta, ekonomista, tak podsumował w "Kontrastach" rok 1987: "Był najgorszym rokiem w naszej gospodarce po 1982 r. Dowodzą tego następujące fakty: najniższy przyrost dochodu narodoego i produkcji; największa nierównowaga gospodarcza i inflacja; największy deficyt budżetowy; największy spadek pogłowia krów, trzody chlewnej i produkcji mleka; największy spadek dochodów rolników w stosunku do dochodów ludności miejskiej; największy spadek płacy realnej w gospodarce uspołecznionej". Prof. Kaleta stwierdził również, że "nieuzasadnione są próby przerwania odpowiedzialności za dramatyczny stan gospodarki na społeczeństwo".

/SIS-NAI/

PROPOZYCJA NIE DO ODRZUCENIA

Już trzy lata działa pod przewodnictwem Jana Głowczyka Komisja Partyjno-Rządowa ds. Przeglądu i Unowocześniania Struktur Organizacyjnych Gospodarki i Państwa. Jak stwierdzono ostatnio, nadal źle sprawują się objęte kontrolą Komisji - PZU, PKO, kolej i poczta. No i co? No i nic. A więc może komisja o długiej nazwie, żeby coś wreszcie dokonać, w ramach unowocześniania struktur sama by się, po prostu, rozwiązała?

/SIS-NAI/

OKRĘTOWY ŚMIETNIK

Na Wybrzeżu Szczecińskim ma powstać stocznia złomowania starych statków. Stocznia złomowa stanowi ogromne zagrożenie dla środowiska naturalnego, ponieważ podczas złomowania starych statków na wody morskie spływają smary, oleje oraz inne szkodliwe substancje. W stoczni złomowane byłyby nie tylko polskie statki /do tej pory z zyskiem sprzedawane za granicę/, ale również innych krajów nadbałtyckich, które chcą chronić czystość własnych wód.

/SIS-NAI/

BIEG PO ZDROWIE - PO WYBOJACH

Z badań Instytutu Matki i Dziecka wynika, że 40% dzieci i młodzieży wymaga czynnej opieki lekarskiej ze względu na stwierdzone wady rozwoju i stan zdrowotny. Znaczna część schorzeń i niedomagań jest skutkiem niedostatecznego uczestnictwa uczniów w zajęciach wf. W głównej mierze wynika to z małego wyposażenia szkół w podstawowe urządzenia do zajęć wf. Wg danych z 1985 r. /późniejszych nie ma, ale wiadomo, że sytuacja się pogorszyła/, - 40% szkół nie ma sali gimnastycznej, 18% żadnej bazy sportowej. I nie ma nadziei na poprawę sytuacji. Dziś "Polsport" i przemysł krajowy zaspokajają zaledwie 4,6% zapotrzebowania na sprzęt sportowy, a w planach na lata 1986-95 przewiduje się dalsze ograniczenie asortymentu. Co prawda, nawet gdyby sprzętu było pod dostatkiem, to i tak szkoły nie mogłyby sobie pozwolić na jego zakup. Szacuje się, że na sprzęt sportowy szkoła może przeznaczyć ze swego budżetu 50 zł na jednego ucznia, a w szkołach wiejskich pieniędzy wystarcza zaledwie na zakup jednej piłki do siatkówki w ciągu roku.

/SIS-NAI/

Z KRZYWYMI ZĘBAMI MOŻNA ŻYĆ

W kilku stołecznych przychodniach wstrzymano wykonywanie aparatów ortodontycznych z powodu braku śrub i pumeksu. Zamówiono je na Zachodzie, ale nie ma pieniędzy na wykupienie. Na zakup sprzętu medycznego przyznano w tym

roku 68 mld zł /po 2 tys. zł na obywatela/. Do tej pory budżet ten przekroczono o 5 mld zł, a do końca roku pozostało kilka miesięcy. Składnica staje się oszczędzać na wszystkim, najwięcej pieniędzy przeznaczając jednak na kardiologię, okulistykę i diagnostykę. "Z krzywymi zębami można żyć" - wierdzi z-ca dyr. Centralnej Składnicy Zaopatrzenia Lecznictwa na Łamach Życia Warszawy". /SIS-NAI/

ZCZERE INTENCJE

"Trybuna Ludu" prowadzi z rządką w ostatnim okresie zajadłością kampanię przeciw poszczególnym przedstawicielom opozycji. Zaatakowano m.in. Jacka Kuronia, Janusza Onyszkiewicza, Władysława Frasynioka, Jana Józefa Lipskiego. Dzieje się to w tym samym czasie, w którym rzecznik rządu, Jerzy Urban, zarzuca opozycji, że atakuje rząd zamiast spokojnie poczekać na wyniki obrad "okrągłego stołu". /SIS-NAI/

UNIwersYTET IM. BIERUTA

Senat Uniwersytetu we Wrocławiu od dłuższego czasu stara się o zmianę nadanego w 1952 r. uczelni imienia B. Bieruta. Po raz pierwszy wystąpiono w tej sprawie w roku 1981 /16 grudnia/. Sprawa nie została do tej pory załatwiona, w związku z tym w czerwcu tego roku Senat ponownie wystąpił /jednocześnie/ do rektora o zajęcie się tą kwestią. /SIS-NAI/

KRÓTKO

Z każdego 10 dzieci na Śląsku 9 cierpi na nawracające nieżyty górnych dróg oddechowych. W woj. katowickim najwyższy w kraju jest wskaźnik umieralności niemowląt oraz ich zachorowalność na choroby krwi, skóry, układu oddechowego i systemu nerwowego. /SIS-NAI/

xxx

Wg danych Federacji Konsumentów aż na 27 obszarach stanowiących 11% powierzchni kraju /!/, zamieszkałych przez 35% obywateli, skażenie środowiska naturalnego jest tak duże, że powinien tam obowiązywać bezwzględny zakaz produkowania żywności. /SIS-NAI/

xxx

Ubiegły rok był niepomyślny również dla... Państwowego Monopolu Spirytusowego. Zamiast planowanych 155 mln litrów tzw. 100%-alkoholu, wyprodukowano 131 mln /84,5%/. W tymże 1987 r. sprzedano napojów alkoholowych o wartości 1 biliona 35 miliardów 592 milionów złotych, z czego na walkę z alkoholizmem na rok 1988 przeznaczono 21 mld 215 mln zł, czyli... ok. 2%. /SIS-NAI/

xxx

Polska należy do krajów bezpiecznych, ale na każde 100 tys. osób około 250 znajduje się w więzieniach /Austria - 109, Holandia i Irlandia od 30 do 40/. U nas przeważają wyroki długie. Średni wyrok w kraju - 27 miesięcy /w Norwegi wyrok powyżej 3 miesięcy uważany jest za długoterminowy/. /SIS-NAI/

Czechosłowacja

Po kilku miesiącach przygotowań założono 8.X Inicjatywę Obrony Socjalnej, która w duchu Karty 77 ma pomagać konkretnym ludziom w ich problemach w miejscu pracy, w ich kłopotach mieszkaniowych, przy różnych konfliktach z administracją państwową, np. przy wydawaniu dokumentów wyjazdowych. IOS jest niezależna od Karty 77. Liczy 500 członków.

12 października powstał komitet solidarności z Ivanem Polanskym, skazanym niedawno na 3 lata więzienia za wydawanie niezależnej prasy, przeważnie religijnej. Deklarację założycielską komitetu, żądającą uwolnienia Polanskiego bądź uwięzienia członków komitetu, podpisało 89 wydawców, z których większość podała nazwy swoich redakcji i wydawnictw. Łącznie reprezentowanych jest 305 niezależnych czasopism, wydawnictw, grup wideo itd.

10.X. przedstawiciele niezależnych inicjatyw obywatelskich:
Inicjatywy Demokratycznej,
Karty 77,
Niezależnego Stowarzyszenia Pokojowego,
Towarzystwa Przyjaciół USA

oświadczyli w dzielnicowej radzie narodowej Praga I, że w dniu 28.X. w godzinach 15-17 zorganizują w Pradze na placu Vaclava manifestację z okazji 70 rocznicy powstania Republiki Czechosłowackiej. Manifestacja zakończy się pochodem.

SIS dziękuje Solidarności Polsko-Czechosłowackiej za pomoc w redagowaniu działu zagranicznego.

SIS dziękuje Konradowi za magnetofon.

druk **ADOL** WYDAWNICTWO
PRASOWE